

קצית מקוון

דבר המפמ"ר

מורים יקרים,

התקופה האחרונה הייתה שונה מכל מה שהכרנו בעבר. לצד אתגרים אישיים רבים, נאלצתם כאנשי חינוך, להתמודד עם מציאות מורכבת שהצריכה שינוי בדרכי ההוראה, יצירתיות, גמישות ומקוריות, שמירה על "שגרה אחרת". לעבודתכם כמורים למוזיקה, הייתה משמעות רבה פדגוגית חברתית ואף נפשית. המוזיקה בימי הקורונה הפכה למקור לריפוי הנפש, למפלט. החיבור העמוק למוזיקה, הפך לא רק עבור התלמידים, לנחלת הכלל הן ברמה הפרקטית והן בהבנה, בדבר חשיבותה וחיוניותה של המוזיקה. שירת מרפסות, הופעות בזום ושירים שנכתבו, הולחנו או חודשו – הם רק רשימה חלקית של "מוזיקת הקורונה".

תקופה זו חוללה אצל כולם שינוי מחשבתי על שיטות ופרקטיקות הוראה מגוונות. אני בטוח שאנו מבינים שמרחבי הלמידה, היכולת להיות "מחוברים", גישות היברידיות המשלבות למידה מקוונת על גווניה ולמידה פיזית יתרמו למאמץ של כולנו לעשות חינוך מיטבי עבור התלמידים.

אנו מנסים לאגור את אוצרות הפדגוגיה שיצרתם בתקופה מורכבת זו, ולאפשר לכלל המורים ליהנות מתוצרים איכותיים אלה - למידת עמיתים במיטבה.

אנו נערכים למספר תרחישים לאור העובדה שמדינת ישראל עדיין לא התגברה על הנגיף. נפרסם זאת בצורה מסודרת בחוזרי המפמ"ר שיצאו בקיץ (עבור בתיה"ס יסודיים, מגמות מוזיקה ורסיטלים).

זוהי הזדמנות להודות לכל אחת ואחד מכם, על עבודתכם במהלך תקופה מורכבת זו ולהדגיש כי לכולנו מטרה אחת, להוביל את התלמידים שלנו בתהליך חינוכי, ערכי ומשמעותי לאהבת המוזיקה תוך מחויבות לערכי המדינה, המורשת והתרבות. הצלחת תלמידים והצלחתכם היא הצלחת הפיקוח על החינוך המוזיקלי.

מבקש להודות לכל מי שתרום להכנת העלון, ולענבל קרמר באופן מיוחד על הובלת התהליך.

בצלאל קופרוסר

מפמ"ר מוזיקה

מה בגיליון

מה חדש

זרקור לחינוך

המוזיקלי

חינוך מוזיקלי

בקדם יסודי

מוזיקה בחינוך

המיוחד

ספורים מהשטח

הפינה הדיגיטלית

חדש על המדף

לעלונים קודמים

הפיקוח על המוזיקה

תמוז תש"ף, יולי 2020

music@education.gov.il

רח' השלושה 2, ת"א

מה חדש?

נשארים מחוברים...

לומדים, שרים ומחנכים גם בתקופת הקורונה

בתקופה בה כולנו נדרשנו להסתגל למציאות חדשה אותה לא היכרנו, כמו בשאר תחומי החיים, גם תחום החינוך והחינוך המוזיקלי בפרט התמודד עם אתגרים חדשים ומורכבים. המעבר ללמידה מרחוק תוך שימוש בכלים הטכנולוגיים הקיימים היווה אתגר, כיון שהשמעת ולימוד מוזיקה באמצעות המחשב היו מלווים בדיליי (עיכוב). ההוראה בבית יצרה סוג של אינדיבידואליזם אך יחד עם זאת חשוב היה להיות בקשר ולייצר חיבורים. לעיתים התקיימו שיתופי פעולה בין מגמות, בין בתי ספר שונים ובין קהילות שונות, גם מעבר לגבולות המדינה, כי הרי ידוע שמוזיקה מחברת ומגשרת והעיסוק בה מרגיע ומרפא, עובדה בעלת ערך מוסף בימים שכאלו.

לנגד עיניהם של הצוותים החינוכיים עמדו מס' מטרות עיקריות:

1. שמירה על קשר רציף עם התלמידים,
 2. חיבור מוזיקלי ואנושית לצוות, לחבריהם ולאירועים מסביב.
 3. רצון לשמור את התלמידים בכושר בנגינה.
 4. לאפשר לקהילה להנות מתוצרים של התלמידים ולהיות חלק משמעותי מהאתוס של המדינה בכל הטקסים והמועדים (יום השואה, יום הזיכרון ויום העצמאות).
- כדי להשיג מטרות אלו, לאפשר לבתי הספר לקיים שגרת לימודים ערכית ולהציע מפס הקול הישראלי משהו שיחבר, ישבו הצוותים על המדוכה ומצאו פתרונות יצירתיים ומעוררי השראה, להלן התוצרים הנפלאים:

✓ [תוצרי קורונה- בתי ספר יסודיים במחוזות](#)

✓ [תוצרי קורונה- מגמות מוזיקה](#)

✓ [תוצרי קורונה- קונסרבטוריונים](#)

🎥 **"על כל אלה" - צפו במתנה המרגשת של מורי המוזיקה במחוז מנח"י לילדי העיר ירושלים.**

כנס מקוון של המזכירות הפדגוגית

בקיוון הנכון 2020- מקרבים למידה מרחוק

משבר הקורונה שפקד את העולם יצר מציאות חדשה עבור כל מערכות החינוך וחייב את כולם להתנסות בלמידה מרחוק בדרכים שונות ובאמצעים מגוונים. בישראל, בעשור האחרון, מורים רבים עברו תהליכי פיתוח מקצועי כלומדים מרחוק, התנסו בהוראה מרחוק בשיגרה ובחירום וצברו ניסיון רב בתחום. בכנס שהתקיים בשיאה של הקורונה, ניתנה במה למורים מומחים, ממגוון תחומי דעת, להציג את האתגרים ואת הפיצוח, את הקשיים ואת הפתרונות שנוצרו תוך כדי התנסותם בהוראה ובלמידה מרחוק. הכנס הציג תמונה של אתגרי הלמידה מרחוק מזוויות מרובות ונתן במה לשפע רעיונות ותובנות יצירתיים ומעוררי השראה שאותם ניתן ליישם גם בימי שיגרה. בכנס לקחו חלק אלפי אנשי חינוך מכל תחומי הדעת. אוצרות הכנס טמונים ב-56 הרצאות והרצאת מליאה.

[לחצו למפת דרכים לאוצרות הכנס.](#)

[לחצו לאתר הכנס](#)

קהילה מנגנת – חידושים ועידכונים

לקראת שנת הלימודים תשפ"א אנחנו מכינים שפע של חידושים ב"קהילה מנגנת" במרכזם, חידוש של כל טכנולוגית השימוש בדף תווים מול מחשב. שינוי זה ("קהילה מנגנת 2") יפתח אפשרויות רבות שלא היו עד עתה.

כמו כן, כתבנו במהלך השנה מתודות ותוכניות לימוד חדשות, להלן החידושים:

- הוספת אפשרות לנגינת דואטים, טריו והרכבים באתר. כבר עכשיו אתם יכול לחפש את המילה "דואט" או "קנון" ברשימת המנגינות ולמצא מספר דואטים וקנונים שעלו לאוויר בדף התווים החדש. [דוגמא לדואט חליליות](#)
- אפשרות לשליטה בעוצמות השמע ובתצוגה של הקולות השונים והליווי. כך אפשר להתאמן על כל קול בנפרד. להוסיף מטרונום, לנגן עם או בלי פלייבק ועוד, תוכלו לגלות את אלו מהתפריט התחתון בדואט הדוגמא.
- תלמידים יוכלו לנגן מול סמארטפון בבית. דף התווים החדש הותאם לסמארטפון כך שלא יהיו יותר מכשולים טכנולוגיים של נגינה מול מסך ושימוש במיקרופון שולחני. תוכלו לראות תצוגה זו מכפתור בפינה הימנית עליונה בדוגמא.
- הכנת מתודה חדשה ליוקללה ולגיטרה שילוו בדפי תווים של "קהילה מנגנת 2". מתודות אלו נכתבו עבור הוראה קבוצתית ובהתאמה ללימוד בית ספרי. המתודות כתובות מתוך מחשבה על שילוב כלים אלו עם: חלילית, כלי מקלדת, כלי קשת ושירת מקהלה.
- תרגום 12 חוברות לימוד לערבית. בשנת תשפ"א יוספו לחוברות של "קהילה מנגנת" תכניות כלי נשיפה, כלי קשת, חלילית וכלי הקשה בערבית כולל [תרגום כל האתר לשפה הערבית](#).
- הוספה של 3 משחקי אונליין לאתר. משחקים אלו יתרגלו תלמידים בזיהוי תווים בחמשה ללא שימוש בכלי הנגינה. צורך זה עלה בעקבות הקשיים בשימוש במיקרופון וצליל הכלי להפעלת משחקים ומתוך הבנת הצורך בתרגול שמות התווים ומיקומם בחמשה בצורת משחק.
- לאתר ["שירי"](#) יתווספו 8 שירים חדשים עד תחילת שנת תשפ"א כמו כן, נוסיף מיון חדש לאתר שיאפשר לכם לאתר שירים בקלות.
- אתר ["אנתולוגיה"](#) הוא פרויקט נוסף עליו אנו עובדים בשנה האחרונה. האתר מנגיש בסרטונים ומאמרים יצירות מהמוזיקה המערבית. אתר זה מיועד להכנה לבגרות ב"תולדות המוזיקה המערבית" אולם אני בטוח שתמצאו בו שימוש רב גם בגילאי בית ספר יסודי.

שקילה מנגנת

© 2020 BandPad.co All Rights Reserved

חידושים באתר צילי המוזיקה

טבלאות תוכן לעזרה בבניית תכניות לימודים לשנת תשפ"א

כדי לעזור למורים לבנות את תכניות הלימודים לשנה הבאה, מופיעות באתר טבלאות נגישות וברורות לזיהוי המרכיבים השונים של כל שיר ויצירה שמופיעים באתר. בטבלאות אלה יש קישור ישיר להקלטות ולחומרי הלמידה. כדי להגיע לטבלאות התוכן, היכנסו לאתר צילי המוזיקה אח"כ בחרו "חיפוש שירים ויצירות", בסרגל הניווט הימני בחרו "טבלאות תוכן" ובחלון השמאלי "בחר" בחרו את התכנית הרצויה ולחצו עליה – תיפתח טבלת התוכן.

קישור לדוגמא לטבלת התוכן של תכנית [צילי המוזיקה 1](#).

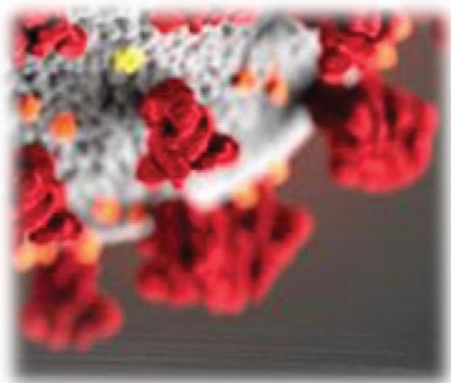
הדרכה לחיפוש

בסרגל הניווט הימני באתר תוכלו להבחין בחלוקה חדשה של החומרים המפרידה בין ספרי לימוד לתלמיד המאשרים על ידי משרד החינוך (חוברות צילי המוזיקה, צילים בראש, מה נשמע?, מוסורגסקי גריג ומנדלסון) לבין תכניות הקונצרטים. כמו כן, ניתן לערוך חיפוש על פי הרכיבים השונים של תיק תכניות לימודים לדוגמא יסודות שמיעה תומכי האזנה נושאים מארגנים ועוד.

תכניות ללמידה מקוונת

תקוותינו שכל סדרות הקונצרטים התזמורתיים יתקיימו באולמות כמו בשנים עברו. עם זאת, אנו נערכים גם לאפשרויות שונות של למידה מקוונת. במדור חידונים של האתר העלינו שלושה שלבים של היצירה "תמונות בתערוכה", המשלבים למידה עצמאית ומשחקי בקיאות בתוכן. גישה זו מבססת למידה הדרגתית של כל הקטעים

ביצירה, ומוסיפה משחקים המאפשרים לתלמיד לבצע את החידון שוב ושוב, עד הגיעו למקסימום הנקודות. המשחק מספק מדידה והערכה של הידע ומוטיבציה לתלמיד לשיפור התוצאות. המורה יכולה לעקוב אחר התוצאות וליצור אינטראקציה עם התלמידים בכיתה או בדרך מקוונת. תכנית זו מומלצת לכיתות ג – ו.
הסינפונייטה הישראלית באר שבע תצלם בקרוב קונצרט של "תמונות בתערוכה" ללא קהל, והסרט יועלה ליוטיוב. משחק משודרג של "פטר והזאב" יועלה גם כן בקרוב, במדור "חידונים".

קטלוג חומרים בצל הקורונה "עושים מהלימון לימונדה"

תקופת הקורונה זימנה לכל אחד מאיתנו אתגרים נדירים, בלתי צפויים ואיתם הפתעות ואילוצים שדרשו מאתנו חשיבה אחרת, יציאה מאזור הנוחות והתנסות בכלים דיגיטליים שמסייעים בלמידה מרחוק. זו פעם ראשונה בה נדרשנו ללמד בכתה וירטואלית, ולתכנן שיעור שמתאים ללמידה עצמאית. הדבר הנפלא שקרה בעקבות זה הוא שיתוף של חומרים רבים ברשתות החברתיות והצטברות של מאגר עצום של חומרי לימוד: שיעורים מקוונים בפורמטים שונים, סרטונים, משחקים מוזיקליים ועוד...אל כל אלה מצטרפים שיעורי מוזיקה רבים שצולמו במערכת השידור הלאומי.
החלטנו לעשות מעשה, לאסוף את כל החומרים ולקטלג אותם לרווחת כולנו. בימים אלו נאספים כל החומרים ועוברים מיון וסינון ראשוני לתיקיות בדרייב. גיבשנו קריטריונים בסיסיים שהם תנאי סף להכנסת שיעור למאגר. פיתחנו כלי לקטלוג המותאם לתיק תוכנית הלימודים במוזיקה ולקטגוריות השונות באתר "צלילי המוזיקה" שבו קיימת פלטפורמה נוחה וידידותית המאפשרת חיפוש קל ויעיל על פי מילות מפתח מתכנית הלימודים. בסוף התהליך יועלו כל השיעורים לאתר "צלילי המוזיקה" וכל מורה יוכל להיכנס לאתר ובאמצעות מנוע החיפוש לאתר שיעורים על פי מילות מפתח לבחירתו ובזיקה לתיק תכנית הלימודים במוזיקה.
זה המקום להודות לכל העוסקים במלאכה, לצוות הקטלוג, למפקחות המחוזיות, לצוות הפיקוח הארצי, למדריכי התכלול, לקהילות המורים במוזיקה, למדריכות המחוזיות. תודה מיוחדת לדר' אוה ברנד על ההכוונה המקצועית ולנועם יעקובי על בניית כלי הקטלוג.

היכנסו למאגר [שיעורי המוזיקה מתוך מערכת השידורים הלאומית](#).

היכנסו למאגר השיעורים בנושא [שיר של יום](#) מתוך מערכת השידורים הלאומית.

הרכב חליליות ממחוז הדרום מנגן מהבית

הרכב חליליות מבית הספר "עציון גבר" באילת, בהנחיית המורה רותם סרי, המשיך בלמידה מקוונת בעת הסגר בבית. במהלך השיעורים מרחוק הקפיד המורה לשלוח סרטונים, הודעות קוליות ומשוב על הסרטונים שהילדים שלחו בסוף התהליך נוצר סרטון בו התלמידים ניגנו בשלושה קולות את השיר "The Foggy Dew", שיר עממי אירי, בעיבודו של המורה רותם סרי. התלמידים מכיתות ה'ו' שלחו סרטונים שלהם מנגנים מביתם.

[לצפייה בתוצר הנפלא](#)

אתר חדש לפיקוח על המוזיקה במחוז דרום

במהלך תקופת הלמידה מרחוק, לאחר גיבוש תכנים, עלה לאוויר האתר של הפיקוח על המוזיקה במחוז דרום. תפקידו העיקרי של האתר להעלות תכנים ויוזמות מחוזיות, קישורים לאתר מפמ"ר מוזיקה ואתרים נוספים לשימוש של המורה למוזיקה. חשוב לציין כי האתר עדיין בבנייה ועל כן, מספר פינות עדיין לא מאוישות, עם זאת, ניתן למצוא באתר תכנים רבים ומגוונים וקישורים בפינות הקיימות. נועה מאיר טל, מורה למוזיקה בבאר שבע ומובילה את תחום התקשוב במוזיקה במחוז עמלה על בניית האתר העלאתו לאוויר ותחזוקתו.

[לצפייה באתר היכנסו לקישור- אתר המוזיקה מחוז דרום](#)

"השינוי מתחיל איתך" - אתר מוזיקה חדש במחוז ירושלים

"השינוי מתחיל איתך" - זה הלוגו שליווה את מחוז ירושלים בתקופת ה"שינוי" שנכפתה על כולנו ואף יצרה אינטראקציה ועשייה משמעותית בפן הרגשי וגם בפן המקצועי. עשייה מחוזית ענפה שבאה לידי ביטוי במיזמים, רעיונות, פרויקטים, סרטונים וחומרי למידה "לא שגרתיים" ובהתאם לאפשרויות המדיה של המאה ה-21. עשייה זו הובילה להקמת אתר שיתופי שהעניק פלטפורמה לכל מורה - לחלוק את הידע, רעיונות, יצירות וביצועים עם אלפי מורים, תלמידים ובני משפחותיהם, בשעות רבות של למידה חווייתית, יצירה אמנותית, משחקי מחשב לכל המשפחה, היכרות עם תוכנות עריכה ואפליקציות מגוונות ועד לפיתוח תוכנות למידה מרחוק והטמעתם בשטח.

באתר "[חינוך מוזיקלי מחוז ירושלים](#)" ניתן למצוא:

[במות דיגיטליות](#) - פלטפורמה המאפשרת לכל מורה/מוסד להציג את העשייה ואת הביצועים המדהימים שהוקלטו בזום, בבית, במרפסת ובגינה.

"[קליידוסקופ מוזיקלי](#)" - הכולל קישורים רבים לאתרי משרד החינוך וללוח השידורים הלאומיים,

"[מורים ותלמידים משתפים](#)" מכיל סרטונים של המורים ושל התלמידים, רעיונות, סרטוני עידוד, המלצות ללמידה מרחוק, מדורים נוספים: [משחקי מוזיקה וקישורים לאתרים לבניית משחק](#), [תזמורים ב- You Tube](#), [תוכנות מוזיקה חינוכיות](#), [קישורים להורדה](#), [מדריך למשתמש ב-Zoom](#), [הרצאות TED](#), [קישורים לאתרים](#), אתר MeLaSol, [שרים מורשת עם נורית הירש - הרצאות מוזיקליות לתלמידי ישראל באינטרנט בכל הכיתות](#), [בידור - סרטונים יפים לכל המשפחה](#), [חגי ישראל - חומרי למידה](#), [ספריות עולם ומאגרי תווים](#) ועוד...

כאות הזדהות עם כל צוותי החינוך, עם התלמידים ובני משפחותיהם ועל מנת לתמוך לעודד, לשמש דוגמה אישית ולהמשיך ביצירה – הופק קליפ מחוזי עם השיר: "[יש בי אהבה](#)" מילים ולחן: ארקדי דוכין, בביצוע המורים למוזיקה במחוז ירושלים ובעריכתה של ד"ר מאשא פורמן קרימר. כ-50 מורים – צעירים וותיקים, זמרים ונגנים – לקחו חלק והתגייסו לפרויקט.

תודה והערכה רבה לכל המורים השותפים ולד"ר מאשא פורמן-קרימר – עורכת ראשית, מורה יוזמת ומפתחת תכנה.

קטלוג החינוך המוזיקלי בישראל

לאחרונה השיק הפיקוח על המוזיקה קטלוג המנגיש בדרך ידידותית ויעילה מגוון רחב של חומרים וכלים לשימוש המורים בכל תחומי הפיקוח: בתי ספר יסודיים, בתי ספר מנגנים, קונסרבטוריונים, חט"ב מגמות ורסיטלים. הקטלוג מופיע בשני ממשקים:

1. אתר אינטרנט

לחצו כאן לכניסה

2. יישומון לנייד (אפליקציה) הנחיות להתקנת היישומון:

אפליקצית קטלוג החינוך המוזיקלי

הוראות התקנת האפליקציה בטלפון

1

הכנסו לאתר מדפדפן הטלפון

musiced.org.il

מכשירי אנדרואיד

2

ליחצו על כפתור ההוספה
בתחתית המסך

מכשירי איפון

4

ליחצו "הוסף" לסיום
וליצירת אפליקציה חדשה

3

חפשו את הלחצן
"הוסף למסך הבית"

2

ליחצו על כפתור הסימניון
בתחתית המסך

זרקור לחינוך המוזיקלי

פסיפס ישראלי תש"ף

בסימן הכרת תודה ליקירות הפיקוח על החינוך המוזיקלי, על פועלן ותרומתן רבת השנים.

מידי שנה מקיים הפיקוח על החינוך המוזיקלי אירוע שיא. הערב מוקדש לזכרה של ד"ר יעל שי ז"ל מפמ"ר מוזיקה בשנים 2002-2014. השנה, בחר הפיקוח על המוזיקה להוקיר תודה ולהעניק את תואר "יקירת הפיקוח" לנשים בולטות בתחום החינוך המוזיקלי על תרומתן ופועלן, כל אחת בדרכה :

1. פרופ' ורוניקה כהן – על הובלה והשפעה עמוקה על החינוך המוזיקלי בישראל ובעולם.

2. גב' מיה שביט- על קידום, טיפוח והעשרת שירת מקהלות הילדים בארץ.

3. ד"ר אהה ברנד- על תרומתה למחקר ולפיתוח תכניות לימודים וחומרי הוראה בחינוך המוזיקלי.

קטעי ההנחיה והתכנית האומנותית בערב הביאו לידי ביטוי את תרומתן הרבה של שלוש היקירות. במהלך הערב הופיעה מקהלת המורים למוזיקה בניצוחה של שרית שטקלר - הרכב ביצוע שהוקם השנה ומביא לידי ביטוי את היכולות המוזיקליות של מורים מרחבי הארץ בתחום השירה. כמו כן, הופיע הרכב חלילים בו מנגנים מורים למוזיקה המשלבים נגינה בחלילים ברמה גבוהה בתהליך ההוראה שלהם, ההרכב בהדרכתה של דרורה ברוק.

מנכ"ל משרד החינוך מר שמואל אבואב כיבד אותנו בנוכחותו והעניק לכל אחת משלוש היקירות תעודת הוקרה ושי. קהל רב הגיע להוקיר תודה ולהצדיע לחינוך המוזיקלי. את הערב המרגש חתמה יקירת הפיקוח הגב' מיה שביט שניצחה על מקהלת "העפרוני" לדורותיה ועל הקהל כולו שהצטרף בהתרגשות לשירת "שיר היונה".

היה זה סיום מרגש ועצמתי לערב נפלא ומעורר השראה!

לצפייה בסרט המלא : ["פסיפס ישראלי"](#)

שרים יחד באנגלית

תלמידי מחוז הצפון עם תזמורת "סימפונט" רעננה

במסגרת התכנית הלאומית של משרד החינוך לקידום השפה האנגלית בבתי הספר היסודיים, פועלת זו השנה השנייה ברחבי הארץ תכנית המעודדת לימוד אנגלית באמצעות שירים דרך הנאה ושמחה. בסוף חודש מרץ היה אמור לקיים הפיקוח על הוראת האנגלית בשיתוף עם הפיקוח על המוזיקה אירוע שיא מוזיקלי בו היו אמורים להיפגש לשירת רבים כ- 1200 תלמידים מ- 30 בתי ספר מכל המגזרים במחוז הצפון יחד עם תזמורת הסימפונט רעננה. האירוע היה אמור להתקיים בהיכל התרבות עפולה והתכנית העשירה כללה שירה משותפת של 4 שירים נבחרים עליהם התכוננו התלמידים בחודשים האחרונים, הופעת מקהלה רב תרבותית גדולה המורכבת ממס' מקהלות בתי הספר, שירת זמרים מקצועיים ונגינת קטעים נבחרים ממיטב הקלאסיקה העולמית ע"י התזמורת. לאירוע זה קדמה הכנה ארוכה בבתי הספר שכללה שיתוף פעולה פורה בין מפקחים, מדריכים ומורים לאנגלית ולמוזיקה. בתחילת השנה נערך כנס משותף לכל המורים שמלמדים בבתי הספר ולקחו חלק בפרויקט הייחודי. בכנס המורים קיבלו הכוונה וכלים מתודיים להכנת התלמידים בשני תחומי הדעת. ציונה לוי- מפמ"ר אנגלית, בצלאל קופרווסר – מפמ"ר מוזיקה וצוותי ההדרכה והפיקוח ערכו סיורים בבתי הספר השותפים לפרויקט והתרשמו מההכנות הרבות שהתקיימו בבתי הספר, מהאפקטיביות של לימוד השפה באמצעות השירים ומההתרגשות של התלמידים וצוותי החינוך לקראת הכנס.

מדינת ישראל
משרד החינוך
STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF EDUCATION

במסגרת התוכנית הלאומית של משרד החינוך
לקידום אנגלית בבתי הספר היסודיים
יקיימו הפיקוח על הוראת האנגלית בשיתוף הפיקוח על המוזיקה
מפגש מוזיקלי

"שיר של יום" באנגלית
תלמידי מחוז צפון שרים עם
תזמורת סימפונט רעננה

הנכם מוזמנים לאירוע שיתקיים
ביום ראשון, ד' ניסן תש"פ, 29.3.2020
היכל התרבות עפולה – חטיבה תשע 20
שבב ראשון 10:00
שבב שני 12:00

לאישור הגעה
לחצו כאן

ד"ר ציונה לוי
מפמ"ר אנגלית

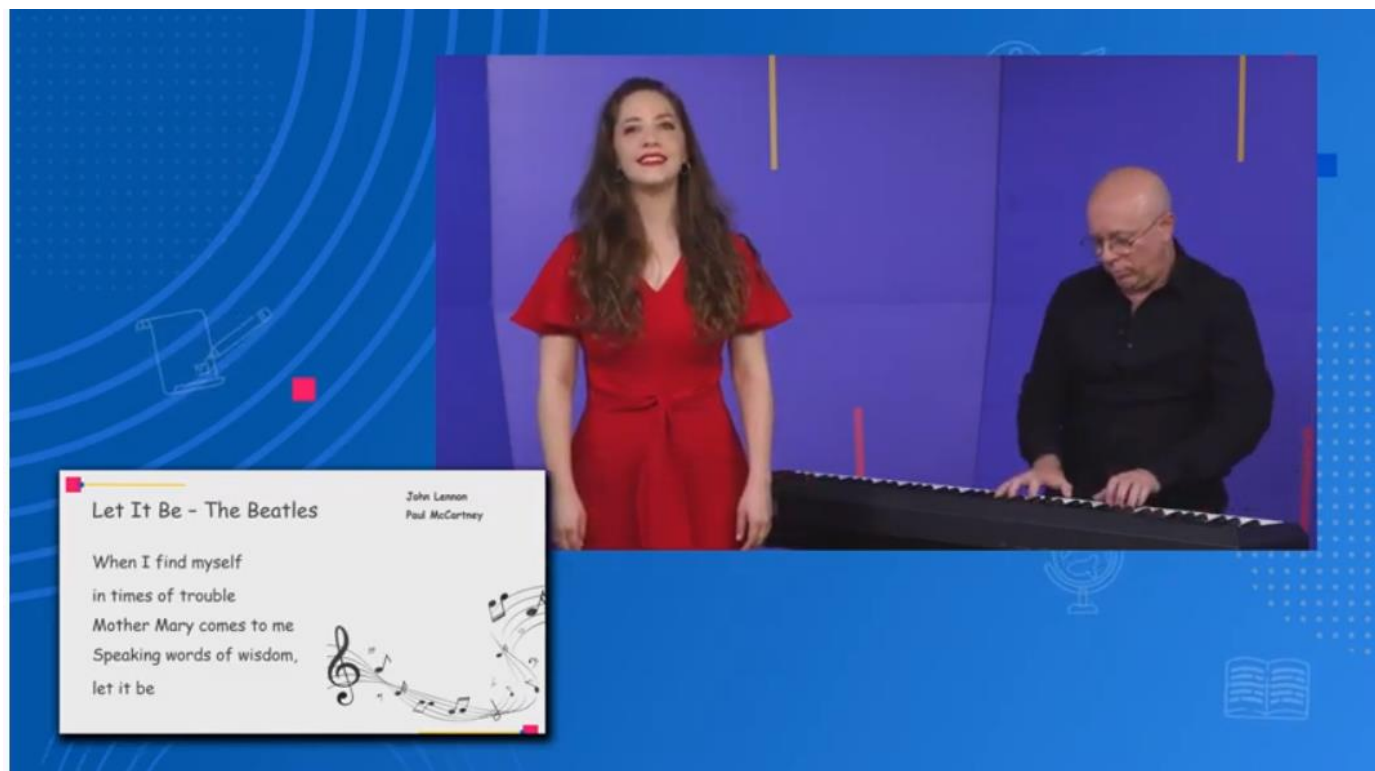
בצלאל קופרווסר
מפמ"ר מוזיקה

עקב התפרצות הקורונה בוטל הכנס, בניסיון ליצר חלופה לאירוע, יזמו מארגני הכנס מפגש וירטואלי בזום עם מנצח הסימפונט רעננה דודי זבה שניגן על הפסנתר מביתו בעוד התלמידים שרו מהבית את השירים, כמו כן במסגרת מערכת השידורים הלאומית צולמה במט"ח תכנית בה ביצעה זמרת אופרה מקצועית את השירים המשותפים בליווי

פסנתר של מנצח התזמורת דודי זבה. את שידור מנחים הממונה על החינוך המוזיקלי במחוז הצפון זוהר ולנסי- זינגר והמדריך הארצי לאנגלית האווי גורדון. כנס זה הינו יוזמה ברוכה, פרי של שיתוף פעולה פורה בין תחום האנגלית ותחום המוזיקה שסחף אחריו בהתרגשות ובציפייה מנהלים, מורים ותלמידים מכל רחבי המחוז .

כולנו מקווים כי בשנה הבאה יתקיים הכנס במתכונתו המקורית והתלמידים יוכלו להגיע לשיאו של התהליך הלימודי ולהנות מאירוע מרגש המזמן חוויה של שירת רבים חיה עם זמרים, תזמורת ומקהלות.

לצפייה בתכנית שצולמה במט"ח- [Learn in tune שרים באנגלית](#) 🎬

מנצח תזמורת סימפונט רעננה דוד זבה וזמרת האופרה גוני כנעני.

פיתוח מקצועי חדש בפיקוח על המוזיקה- המורה כמבצע

הבחירה בהוראת המוזיקה כמקצוע, משלבת בתוכה שתי אהבות גדולות: אהבת האדם והילדים ואהבת המוזיקה. כל מורה למוזיקה הוא גם מחנך וגם מוזיקאי. המורה למוזיקה, בהיותו מוזיקאי חשוב שימשיך לשמור על כושרו הביצועי, יתפתח, יאתגר את עצמו וישכלל את יכולותיו במגוון נושאים. מתוך תפיסה זו נולד הרעיון לפתיחתן של שתי השתלמויות ארציות ייחודיות שכותרתן היא **"המורה כמבצע"** מטרתן של שתי ההשתלמויות היא לטפח את המוזיקאי/האומן שבתוך כל מורה למוזיקה ולאפשר לו/לה נגינה ושירה מקצועית במסגרת מעודדת תומכת ומאפשרת לצד הרחבת הרפרטואר והקניית מתודות הוראה חדשות בתחום.

1. המורה כמבצע- מקהלת מורים

אחת לשבוע נפגשים מורים מכל רחבי הארץ במרכז פסג"ה ראש העין לשירה במקהלת המורים בניצוחה של שרית שטקלר - מורה בבית"ס אוהל שרה בראש העין, מעבדת ומנצחת על מקהלת מורן הצעירה. המורים שרים בהרמוניה (בכמה קולות), מתנסים ומכירים תרגילים בפיתוח קול, מפתחים ומשכללים את השמיעה המלודית ההרמונית ויכולת ההקשבה שלהם. מפתחים את היכולות הווקאליות תוך הקפדה על קוליות טובה ונכונה, דיוק והבעה. מתרגלים את קריאת התווים והסולפז', לומדים תהליכים לעבודה במקהלה ומכירים לעומק את שפת הניצוח, תפקידיו של המנצח ונחשפים לרפרטואר חדש ומגוון.

להאזנה וצפייה בביצוע השיר ["ושאבתם מים"](#)

2. המורה כמבצע- הרכב חליליות מקצועי

אחת לשבוע נפגשים מורים למוזיקה מכל רחבי הארץ במרכז פסג"ה הרצליה לפיתוח מקצועי בהנחייתה של החלילנית דרורה ברוק- מומחית בפדגוגיה ומתודיקה להוראת החלילית, מנהלת המחלקה למוזיקה עתיקה בקונס' שטריקר ת"א, מורה באקדמיה בירושלים ובגבעת וושינגטון. במסגרת ההשתלמות מנגנים המורים על חליליות מכל משפחת החליליות (אלט, סופרן, טנור ובס) מפתחים ומשפרים את מיומנויות הנגינה האישיות והקשבה, נחשפים

לפרטואר רב גוני ייעודי מתקופות שונות הרלוונטי להרכבי חליליות בבתי ספר ובקונסרבטוריונים, מכירים מתודות שונות לעבודה עם הרכבי נגנים והוראת חליליות בבתי הספר התורמים להעשרת המרחב הבית ספרי.

לצד הפיתוח והעשרת הידע, מאפשרות השתלמויות אלו למורים לחוות את חדוות השירה והנגינה ברמה גבוהה ביותר ומקנות להם סיפוק והנאה בעשיית מוזיקה. שני ההרכבים החדשים הופיעו בהופעת בכורה באירוע המרכזי של הפקוח על המוזיקה – "פסיפס ישראלי" שהתקיים בכפר סבא.

להאזנה ולצפייה בנגינת השיר "[כפל](#)"

פיילוט מחוננים ומצטיינים במוזיקה

"מחוננים במוזיקה" הינה אוכלוסייה מובחנת וייחודית, שאמנם חולקת קווים משותפים עם אוכלוסיית המחוננים הכללית, אך בה בעת הינה בעלת מאפיינים ייחודיים משלה. לפיכך היא דורשת הגדרות, דרכי איתור, דרכי טיפול וטיפול, ומערך ייעודי - הייחודיים לתחום.

מטרת התוכנית היא לווסת את העומס הנוצר בחייהם של המוזיקאים הצעירים, עקב מחויבויות רבות ולאפשר להם להתמקד בהתפתחותם המוזיקלית.

התוכנית למחוננים ומצטיינים במוזיקה הוקמה בשיתוף בין הפיקוח על החינוך המוזיקלי, האגף למחוננים ולמצטיינים של משרד החינוך והמרכז למוסיקה –משכנות שאננים.

הצרכים המרכזיים:

- **זמן אימון** - המשאב היקר ביותר של המוסיקאי הצעיר הוא זמן לאימון אישי.
- **הוראה** - המרכיב החשוב ביותר בטיפול מוסיקאי מחונן הוא המורה שלו. יש לתמוך במורים המלמדים תלמידים מחוננים בהכשרה ובהשתלמויות. במקרה בו המורה איננו מנוסה, יש להעניק לו תמיכה ממורה מנוסה יותר.

מבנה התוכנית:

התוכנית מותאמת לילדים מכיתות ז'-יב' ולכן נבחרה אליה החל מסוף ו' ועד יא'. תהליך האיתור ע"י מבחן נגינה ותאוריה. אל המבחן מגיעים תלמידים המומלצים ע"י הקונסרבטוריונים, מגמות המוזיקה ומורים בחינוך הביתי. הקבלה לתוכנית וסיווגו של הילד נעשים ע"י תוצאות המבחן באמצעות ציון סף קבלה לתוכנית. במסגרת התוכנית מקבל התלמיד התאמות לימודיות בתיאום של רכזי התוכנית עם בית ספרו. ההתאמות מתייחסות לבגרויות, הכרה בשעות היעדרות עקב פעילויות מוזיקליות ועוד. כמו כן התוכנית מתאמת בין המסגרות בחייו (בית הספר, הקונסרבטוריון וכו'). בנוסף, הילדים זוכים ל"תוכניות טיפוח אישיות" בהתאם להתמחותם ולצורכיהם. אלו כוללות סדנאות אומן עם מיטב המוזיקאים מהארץ ומהעולם ושילובם במיטב הרכבי הביצוע בארץ. כמו כן ניתן מענה למורכבויות רגשיות- ייחודיות הנוגעות לעומס ולמבנה האישיות הייחודי שלהם. התוכנית מתקיימת כרגע במתכונת של פיילוט. מכאן שהתוכנית בהתהוות ועשויים לחול בה שינויים.

הבחינות לתוכנית נערכות כל שנה בסוף פברואר-תחילת מרץ, תלמיד/ה שהתקבל לתוכנית אינו צריך להיבחן אליה שנית בכל תקופת בית הספר.

הבחינות משותפות הן לתוכנית למחוננים ומצטיינים של משרד החינוך והן לשאר תוכניות המצוינות של משרד החינוך ושל המרכז למוזיקה ירושלים - התזמורת הלאומית, התזמורת הפילהרמונית הישראלית הצעירה, תוכנית קשת צעירה, תוכניות הזמרה והפסנתר, וכן תוכנית העתודה לכלי נשיפה.

חינוך מוזיקלי באגף הקדם יסודי

ביוזמת מנכ"ל משרד החינוך, מר שמואל אבואב יצאה לדרך ערכת אומנויות לגננת שחלק ממנה מתמקד בתחום המוזיקה בגיל הרך. זאת מתוך תפיסה ששילוב מוזיקה בשגרת הגן בא לעודד ולטפח את הילדים להיות צרכני תרבות רגישים למוזיקה אמנותית. בעבודה משותפת של האגף לחינוך קדם יסודי עם הפיקוח על החינוך המוזיקלי נבחרו עשרה קטעי מוזיקה קצרים מיצירות המופת של המוזיקה הקלאסית, השייכים רובם למוזיקה תוכניתית שמזמינה את הגננת והילד בגן כאחד לחבור לתכניה החוץ מוזיקליים, לזהות את המאפיינים המוזיקליים הבולטים ש"מציירים" את תכניה, להביע אותה בשפות ביטוי שונות (רישום גרפי, תנועה, נגינה) וליצור בהשראתה. בכל אחד מהקטעים נכתבה הצעה לפעילות מוזיקלית ובה דגש על הדרגתיות, מגוון התנסויות סביב שלושת הצירים: האזנה, ביצוע ויצירה. בנוסף לתכנים אלו, מצורפים לערכה חמישה כלי הקשה, השונים זה מזה בגוון הצליל, בצורה, בחומר ממנו עשויים. מגוון הכלים מעורר את הסקרנות לחקר והתנסות בדרכי הפקת הצליל ונגינה בהם מאפשרת הקשת מקצב מדויק והתנסות באלתור חופשי.

מתוך היצירות שנבחרו לחוברת: בוקר מתוך הסוויטה "פר גינט" מאת א. גריג, סערה מאת מ. מאַרְה, השעון הסינקופי מאת ל. אנדרסון, חליל ותוף מאת א. היידו ועוד. דוגמאות לפעילויות מוזיקליות לחלק גדול מהיצירות בחוברת ניתן למצוא במערכת השידורים הלאומית: הזמן עובר ככה, שיר ומנגינה לבוקר חדש, הנה מה טוב ומה נעים, הבית שלי נהדר, יש בי שיר ומנגינה. בהמשך הכתבה הצעה לפעילות סביב היצירה "השעון הסינקופי".

קישורים למערכת השידורים הלאומית

1. [יש לי ציפור קטנה בלב](#)
2. [הזמן עובר ככה](#)
3. [פיוטים לחג הפסח ולכל יום](#)
4. [את המנגינה הזאת אי אפשר להפסיק](#)
5. [תיפוף על הגוף \(מפגש מוזיקלי לילדים ולסבים וסבתות\)](#)
6. [הדגל שלי הוא כחול ולבן](#)
7. [שיר ערש לצבעים](#)
8. [הזורעים בדמעה ברינה יקצרו](#)
9. [חברות](#)
10. [משחקי ילדות](#)
11. [הימים חולפים שנה עוברת](#)
12. [תיפוף על הגוף](#)
13. [בלי חיות איך אפשר לחיות?](#)
14. [מוזיקה לכל עת](#)
15. [דרך הצלילים – סטקטו ולגטו](#)
16. [כל פלאי הקיץ](#)
17. [איך שיר נולד?](#)
18. [רד עלה, עלה ורד](#)

השעון הסינקופי

The Syncopated Clock / Leroy Anderson

לרוי אנדרסון – מלחין אמריקאי (1908-1975)

על המלחין

לרוי אנדרסון נולד במסצ'וסטס שבארה"ב והחל ללמוד נגינה בפסנתר עוד בהיותו ילד, שאת שיעוריו קיבל מאמו שהייתה נגנית עוגב. בנוסף לנגינה בפסנתר למד אף לנגן בקונטרבס ובהמשך רכש את השכלתו באוניברסיטת הרווארד, שם עבד כנגן עוגב, ניצח על המקהלה ועל תזמורות ריקודים בסביבת בוסטון. היצירות שכתב בשנות החמישים היו הצלחה מסחרית בלתי רגילה, בין להיטיו: "נסיעה במזחלת שלג", "מכונת הכתיבה". אנדרסון בסגנונו המוזיקלי הושפע מהמלחין ג'ורג' גרשווין וממוזיקה עממית של ארצות שונות ונהג לשלב אפקטים כליים מיוחדים כמו מכונת כתיבה ונייר זכוכית.

על היצירה

אנדרסון כתב את "השעון הסינקופי" בשנת 1945 במהלך שירותו הצבאי, יצירה שהפכה אחת המזוהות עמו. באחד מראיונותיו נשאל אנדרסון על האסוציאציה הראשונה שמעלה בו היצירה ואמר: "...חשבתי לכתוב יצירה בנושא השעון אולם ידעתי כמו הרבה אחרים ששעונים רגילים יש באלפים, אך אף אחד לא חשב על שעון שפועם בקצב הסינקופה¹. הרעיון תפס אותי ומיד התיישבתי לכתוב את היצירה".

ניתוח היצירה

מבנה: הקדמה – א – א' – ב – א' – מעבר – ג – א'

יצירה זו בנויה במבנה הנקרא "רונדו"² בה מופיעים לסירוגין חלק חדש וחלק חוזר. חלק א' מאופיין בתקתוק השעון וניתן להבחין בפעמה החוזרת; חלק ב' מנוגד באופיו וניתן להבחין בכלי הקשת המנגנים מלודיה נעימה וזורמת; חלק ג' קצבי וסוער יותר ונשמעים בו צלצולי השעון לסירוגין בעוצמה חזקה.

פעילות מוזיקלית

נושאים / מילות מפתח: תחילת שנה, מפגש בוקר, חילופי עונות, לכל עת

מושגים: רונדו, סטקטו³, לגטו⁴

מטרות

הבחנה בחלק חוזר

- הבחנה בשינוי ובאופי המוזיקלי המשתנה בשלושת חלקי היצירה

מהלך הפעילות

- **נאזין** ליצירה וננסה להבחין מה היא מזכירה, מה היא מנסה לתאר (תקתוק השעון).
- **נשוחח** על השעון וסוגי שעונים (שעון יד, שעון חול, שעון קיר, שעון עזר, שעון שמש ועוד).
- **נציע** תנועה להקשת הפעמה (תקתוק השעון בחלק א'). **ונצטרף** בהקשתה/עמה בכל פעם שחלק א' יחזור.
- **נתייחס** לחלקים הנוספים ביצירה **ונתאר** את השינוי/ השוני המוזיקלי באופיים (חלק ב' – צלילים ב'לגטו', חלק ג').
- **נצטרף** בחלק א' בהקשת פעמה; בחלק ב' בתנועה גלית; בחלק ג' בתנועת צלצול עם הידיים.
- **ננוע** במרחב בהתאם למוזיקה, בחלק א' נתקדם בקצב הפעמה; בחלק ב' נוסיף תנועת ידיים גלית; בחלק ג' נצטרף עם הידיים בתנועת צלצול בעמידה.
- **נצטרף** בתיפוף על הגוף: בחלק א' נצטרף בקצב של הפעמה "טאק" ו"אס"; בחלק ב' תנועה גלית עם הידיים; בחלק ג' "דום" על עצם בית החזה ובצלצול השעון נניף מעלה את הידיים.
- **נבחר** שלושה כלי נגינה מתאימים לאופי המוזיקלי המשתנה בכל אחד מהחלקים, למשל בחלק א' **ננגן** במקלות הקשה בקצב של הפעמה; בחלק ב' ננגן בפעמונים; בחלק ג' ננגן במרקס בצלצול השעון.

פעילויות נוספות

- **נשיר** שירים הקשורים במושג הזמן, "שעון בן חיל" מאת לוין קיפניס ו משה וילנסקי, "שנים עשר ירחים" מאת נעמי שמר.
- **נקרא** את הסיפור "השעון" מאת שלמה טנאי
- **נציג** לילדים סוגים שונים של שעונים **ונשוחח** על הייחודיות שלהם.
- **נשוחח** עם ילדי הגן על שילוב שעון ביצירה מוזיקלית על אף שאינו כלי נגינה.

מוזיקה בחינוך המיוחד

משחקים ולומדים מוזיקה – בחינוך המיוחד

בעבר, הבחינו בין למידה פורמלית לבין משחק. הלמידה הייתה קשורה לבית הספר ואילו המשחק לשעות הפנאי. עם השנים חיברו גישות פדגוגיות בין הלמידה למשחק מתוך הבנה שהנאה בלמידה מקדמת ומעצימה אותה. בשנים האחרונות נכנס המושג "מישחוק" לעולם החינוך ומשמעותו, יישום רכיבי משחק בתחומי פעילות שאין להם אופי משחקי כגון לימודים במטרה לעורר מוטיבציה בקרב הלומדים ([דוח מת"ת, משחוק בחינוך: הגדרות, דרכי יישום ותובנות](#), 2019). בהשתלמות הארצית המקוונת במוזיקה בתחום החינוך המיוחד ניתן מקום למשתלמים להציע פעילויות מוזיקליות משחקיות שהצליחו להם. מתוך 55 הפעילויות שהוצעו נבחרו שתי פעילויות מייצגות ופשוטות. בנוסף, תוצג פעילות מוזיקלית משחקית שהועלתה בפייסבוק וקיבלה תפניות מפתיעות ואותנטיות.

פעילות ראשונה - "הקופסא עוברת" (מתוך ההשתלמות המקוונת: כשהחינוך המיוחד פגש את תחום הדעת מוזיקה)

מייסון כחיל, מורה בבית ספר יובלים ברמלה (מש"ה), הציעה ואריציה מוזיקלית פשוטה שאינה דורשת הכנות רבות למשחק "החבילה עוברת". מיועד לכל הגילאים ולמגוון אוכלוסיות.

עזרים: קופסא סגורה ובה פתקים עם משימות, אפליקציה מוסיקלית או פלייליסט שירים.

תיאור הפעילות: התלמידים יושבים במעגל, אחד התלמידים יהיה הדיג'יי. מעבירים את הקופסא מיד ליד עד שהדיג'יי מפסיק את המוסיקה, הראשון שעונה על השאלה שרשומה בפתק מחליף את הדיג'יי. נושאי הפתקים בחבילה משתנים בהתאם לנושא הנלמד. המשחק מתאים בעיקר לסיכום נושא.

פעילות שנייה – "ים יבשה" (מתוך ההשתלמות המקוונת: כשהחינוך המיוחד פגש את תחום הדעת מוזיקה)

אוריה וייזל, מורה בבית ספר יסודי נהלל אשר בכיתותיו משולבים תלמידים עם צרכים מיוחדים, הציע לשחק במשחק "ים יבשה" כמשחק לפיתוח שמיעה.

עזרים: שני חישוקים גדולים ומטלופון.

תיאור הפעילות: מניחים בחלל הכיתה את שני החישוקים ומזמינים בכל סבב שישה ילדים לעמוד מסביב לחישוק עם הגב למורה. על הלוח מציירים עיגול (חישוק) ובתוכו כותבים את הצליל סול ומחוץ לעיגול כותבים את הצליל מי. מסבירים לילדים את כללי המשחק: המשחק דומה מאוד לים יבשה רק קשה יותר כי לא מציינים את שמות הצלילים אלא רק מנגנים אותם והילדים צריכים לזהות משמיעה את הצליל ולהחליט אם לעמוד בתוך החישוק או מחוץ לו. כחימום למשחק שרים עם כל הכיתה מספר תבניות מלודיות שמכילות את הצלילים. לאחר מכן מזמינים את התלמידים ומנגנים להם פעם או פעמיים את הצלילים ואומרים את שם הצליל שנוגן. מכריזים שהמשחק מתחיל ומנגנים ללא דיבור.

ילד שטועה יוצא האחרון או האחרונים שלא נפסלו מקבלים נקודה ומזמינים שישה ילדים נוספים. הילדים צוברים נקודות וכל מי שצובר במשחק הזה לאורך השיעורים 3 נק' מקבל מפתח סול (*התלמידים אוספים מפתחות סול בשיעורים על השתתפות והתנהגות חיובית וכשיש להם 5 מפתחות מקבלים תעודת הצטיינות). לאחר מספר

שיעורים, כאשר התלמידים כבר מזהים משמיעה את הצלילים, מוסיפים צליל נוסף - דו והוא "ימבשה" – כלומר, רגל אחת בתוך החישוק ורגל אחת מחוץ לחישוק. לאחר תקופה נוספת ניתן לשנות את הצלילים ל- רה פה לה ועוד.

פעילות משחק מוזיקלי נוסף לוקט מתוך קבוצת "מוזיקה בחינוך המיוחד" בפייסבוק.

מי מכם שעוד לא ראה את הסרטון הבא - בו ילדה מאד צעירה מחקה מקצבים באמצעות משחק – מוזמן ללחוץ על הקישור הבא ולהתרשם ממשחק הקצב. הסרטון שותף בקבוצה "מוסיקה בחינוך המיוחד" וממשתתפי הקבוצה החלו להתנסות במשחק בכיתותיהם. מירב מילר, מורה בבית ספר גוונים (אוטיזם) בקרית- שמונה תרגלה את התלמידים, הצוות ואפילו את המנהלת במשחק. מצורף קישור לפס הקול שמלווה את המשחק – [שיר הקוקיה](#). בהמשך, נאווה ג'יקובס, מורה בבית ספר גלים בעין המפרץ (יסודי-לקויות למידה) החלה גם להתנסות אך שינתה את פס הקול לשיר "[מים מים](#)" של להקת "רבע לאפריקה". בהמשך צולם [סרטון](#) שהפך להיות ויראלי ברחבי הרשת יחד עם נאווה ואופק אילת, (צעיר העובד כסייע בגני הילדים בקיבוץ עין חרוד ובוגר מגמת מוזיקה). מירב, נאווה ואופק שיתפו בתובנות ובחוויות ועם מעט התאמות ניתן לשחק את המשחק מגיל צעיר ועד בכלל ובתפקודים שונים.

אז הנה כמה טיפים:

1. אוטיזם – להדגים ולאפשר להם ללמוד בדרכם. הם מלמדים אותנו איך ללמד ומפתיעים כל פעם מחדש.
2. בחירת פריטים – משתנים בהתאם למה שנמצא כמו ארבעה דפי ציור או ארבע מרצפות, תפוחים, קוביות או כל דבר שיש ממנו שמונה פריטים.
3. לפרק לשלבים – בהתחלה לשחק רק עם הפעמה והשתק. אופק גילה למשל שאחד הילדים הבין את הפעמה דווקא דרך תרגול של שתקים.
4. בחירת המוזיקה – מומלצת מוזיקה קצבית (המלצה 80 bpm) ויכולה להיות יצירה או שיר במשקל זוגי. ניתן גם לבחור מוזיקה עם מפעם גובר.
5. המשחק הוא משחק חיקוי – קודם אני אחר כך אתם – לעיתים יש צורך לעבוד על המיומנות הזו – זהו שלב מקדים למשחק.
6. כאשר מגיעים לשלב של שני פריטים במשבצת חלק מהילדים יתקשו לדייק את המחיאה. חכו לילד שכן מצליח! הילדים האחרים כבר יחקו אותו! לא להיכנס להסברים ולמלל – זהו משחק – תשאירו אותו במקום של הנאה.
7. להמשיך לאתגר ולהוסיף עוד פריט המציין דרך הקשה שונה.
8. להזמין ילד להוביל ולהנחות לאחר שהמשחק הוטמע וחלק מהילדים כבר שולטים במשחק.
9. המעבר בין סיום חיקוי תבנית לסידור תבנית חדשה הוא קצר ועלול להביא לחוסר דיוק בתזמון ההקשה. מומלץ להוסיף תיבה נוספת בת ארבע פעמות בהן הילד המנחה יסדר תבנית חדשה ורק לאחר מכן ינחה אותה (ניתן לסייע ולספור בקול את תיבת ההכנה).
10. נאווה שיתפה כי התלמידים הבוגרים הציעו להכתיב את תווי התבנית. וכך היא עברה מהר מאד למצגת מקצב ("מעבדת המקצב") בה השקפים משוכפלים ככמות תלמידי הכיתה. בכל שקופית סימון של ארבע פעמות ותפריט בחירה של ערכים: רבע, שתי שמיניות ושתק של רבע. כל ילד בתורו מכתוב תבנית ומתרגלים אותה בנפרד. בסיום, מלווים את רצף התבניות שהמציאו עם שיר קצבי (תיבה הכנה, תיבה הקשה, כמו כן אפשר סולו-טוטי).
11. התלמידים הצעירים הכתיבו את התבנית באמצעות סימון באצבעות הידיים. לדוגמא: אצבע אחת – רבע, שתי אצבעות – שתי שמיניות, אגרוף – שתק. דרך הפעולה הייתה: נאווה הצביעה על הפעמה והתלמיד סימן לה באמצעות האצבעות את הערך הריתמי.

12. הם היו זקוקים לזמן נוסף של התארגנות מהרגע שהם סימנו עם האצבעות עד שנאוה סידרה את הפריטים לפי הסימון שלהם. רק לאחר מכן הם הקישו את התבנית החדשה.

13. לבסוף, אופק יצר תחרות בין ילדי הגן לאחר שהמשחק הוטמע. הילדים יושבים במעגל וכל פעם אחד מתיישב מול המנחה ומחקה אותו. כשהוא נפסל הוא מפנה מקום לילד הבא ומתיישב בצד השני של המעגל. נאוה סיפרה שגם היא ניסתה את התחרות ובהצלחה רבה. בנוסף, בקבוצה עלתה שאלה – כיצד משחקים את המשחק בכיתה גדולה.

סיפורים מהשטח

בתי ספר יסודיים

מפגשים עם יוצרים

התכנית " מפגשים עם יוצרים " אותה מפעיל הפיקוח על המוזיקה בשיתוף סל תרבות ארצי מזה מס' שנים ממשיכה ופועלת ברחבי הארץ, מטרתה של התכנית היא שילוב יוצרים המהווים פס קול ישראלי, התכנית מלווה בתכנית לימודים מסודרת העוסקת בשיריו של היוצר וכוללת יחידות הוראה המותאמות לבתי הספר היסודיים ומפגישות את התלמידים עם שיריו של היוצר בהיבט הבינתחומי. בסיום תהליך הלמידה המרתק מתקיים אירוע שיא גדול - מפגש שירה חוויתי בהשתתפות כלל התלמידים והאומן אשר מספר אודות יצירתו ושר עם קהל התלמידים את שיריו. במסגרת אחד מאירועי השיא שהתקיימו במחוז המרכז קראו בפני קובי אושרת מכתב מרגש מאוד שנכתב על ידי תלמידה בו היא מבקשת מקובי בקשה מיוחדת...

היה זה רגע מרגש ועוצמתי המעיד על תהליך למידה משמעותי הנוגע בנימי הרגש של התלמידים...

לצפייה בסרטון המרגש לחצו על התמונה

[למידע והצטרפות לתכנית](#)

[מפגשים עם יוצרים-](#)

ילדי רמת-גן שרים אריק איינשטיין

בעיר רמת גן התקיים כנס מקהלות ייחודי.

הרכבי נגינה ושירה הפועלים בקונסרבטוריון, מקהלות בתי ספר

יסודיים בניצוחם של המורים למוזיקה- כולם חברו יחד לבוקר

תרבותי מוזיקלי וערכי.

כל מורה למוזיקה בחרה 2 שירים בהתאם לרמת המקהלה ולטעמה האישי, כך שבמהלך הכנס בוצעו שירים רבים

ובסגנונות שונים. השירים המשותפים בכנס היו כולם משיריו של אריק איינשטיין. את השירה ליווה בנגינת חליל צד

החלילן מתן קליין ובפסנתר יוסי חזות.

האירוע כולו התאפשר הודות לשיתוף פעולה בין הקונסרבטוריון העירוני לבין הפיקוח על החינוך המוזיקלי.

כיבדו בנוכחותם מפקחי העיר ובכירים מהרשות המקומית.

"שיר של יום" בבית הספר "האלה" מודיעין (לפני משבר הקורונה)

במסגרת התכנית "שיר של יום" הובילה המורה למוזיקה חיה רחל בכר פרויקט מוזיקלי, שבמהלכו, למדו תלמידי

בית הספר על יוצרים ושירים ישראליים בהלימה לערך החודש. התלמידים ניהלו שיח רגשי סביב השירים ובשיעורי

המוזיקה פעלו בתנועה, בנגינה וביצירה.

במסגרת פרויקט זה, הכינו תלמידי שכבת כיתות ד' משחקים ופעילויות שאותם שיגררו לכלל

תלמידי בית הספר. בסיומו נערך טקס "שיר של יום" לכל התלמידים, בטקס זה לקחו חלק

בביצוע השירים: מקהלת ביה"ס "קולות האלה", להקת המחול, מועצת תלמידים, חוג דרמה

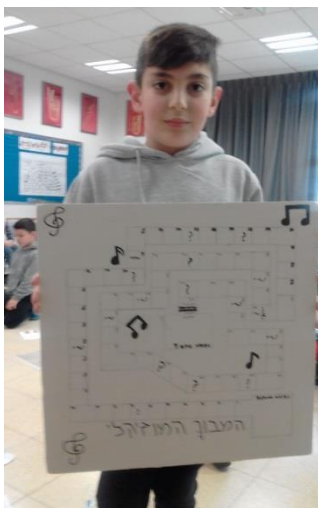
והחוג לריקודי-עם. גולת הכותרת בפרויקט זה היא - השילוב הבינתחומי של כל תחומי הדעת

הקיימים בבית הספר ואירוע השיא - [מופע מסכם בסיום מחצית השנה](#), כאשר כל ילדי תחומי

העניין נוטלים בו חלק. הדבר הוביל לגיבוש בית ספרי, ערבות הדדית והרגשת שיתוף פעולה

בין כל חברי צוות המורים ובין התלמידים. לקראת הטקס עם ההורים חולק שירון שנערך

והודפס בטוב טעם לכלל ילדי בית הספר.

פרויקט "שירתם" – מאת טל סונדק

בשנתיים האחרונות יצא הזמר **טל סונדק** למסע חיפוש אחר טקסטים לא מולחנים במגירות המשוררים הגדולים של הזמר העברי אותם איבדנו בשנים האחרונות.

במסע שלו כלולים מפגשים מרגשים שקיים עם בתו של **מאיר אריאל**- שירז, **בתו של חיים חפר**-מימי, אשתו של **אהוד מנור**-עופרה, בתו של **נתן יונתן**- נטע, בתה של **נעמי שמר**- ללי.

סונדק קיבל את ברכת הדרך מהמשפחות, בחר בטקסטים שנגעו בו וחבר למוסיקאי **רמי קלינשטיין** שהלחין והפיק מוסיקלית את כל השירים החדשים באלבום **-שירתם** שייצא לאור ביום העצמאות. באלבום נמצא גם דואט של השניים. אנו רואים חשיבות רבה לשיר את הטקסטים החדשים המולחנים של המשוררים הגדולים בזמר העברי שאינם איתנו עוד ובכך להחזיר את הגעגוע לכתיבתם היפה שחסרה כל כך.

אתם מוזמנים לצפות בחמשת השירים מתוך הפרויקט שעתיד לצאת אליכם בחודשים הקרובים במארז דיגיטלי עם תוכנית לימודים כתובה אודות השירים .

מצורפת **יחידת הוראה סביב השיר "ארץ מולדת ארץ בוערת"** אותה כתבה המדריכה רנה כלף .

היכנסו **לקליפ המספר על הפרויקט** וכן **לכתבה בטלוויזיה** אודות הפרויקט.

שירים נוספים מתוך הפרויקט:

"פרידה" (מילים: **נעמי שמר** ז"ל) -

"איש המפוחיות" (מילים: **מאיר אריאל** ז"ל)

"כל גל" (מילים: **נתן יונתן** ז"ל)

"לב חרות על אקליפטוס" (מילים: **חיים חפר** ז"ל)

"ארץ מולדת ארץ בוערת" (מילים: **אהוד מנור** ז"ל)

תכנית "אמירים" במוזיקה

מצוינות והצטיינות בבית הספר הממלכתי "אסיף" מודיעין

במסגרת תכנית אמירים המתקיימת בביה"ס, נבחר הנושא: **"מנהיגות במוזיקה"**. במסגרתו, נחשפו התלמידים לתקופת הבארוק, הכירו וחקרו את הנושא תוך התמקדות ביצירותיו של המלחין - י.ס. באך. מטרת התכנית- פיתוח והקניית כלים ומושגים, תוך חיזוק מיומנויות קוגניטיביות, רגשיות וערכיות בהדרכת המורה **אינה קליימן**.

התלמידים למדו והכינו עבודות חקר בחמש חטיבות העיקריות:

1. האזנה לצורך זיהוי רגשי
2. מוזיקה תוכניתית
3. כלי התזמורת
4. מוזיקה בהלימה לתקופה היסטורית
5. מלחינים וז'אנרים

זוכרים ומוקירים תודה

מיזם מחוזי במחוז ירושלים סביב יום הזיכרון לשואה והגבורה

את אירועי יום הזיכרון לשואה ולגבורה ציינו השנה כולנו בביתנו בתקופת משבר הקורונה. במחוז ירושלים, בחרו מס' בתי ספר להצטרף למיזם מרגש בו זכו התלמידים להכיר את ספור חייו של דב לנדאו- סבה של המורה למוזיקה רננה קלרמן, המלמדת במעלה אדומים. דב נולד בפולין, היה אחד מילדי מחנה הריכוז בוכנוולד, שם הציל במו ידיו את הרב הראשי לשעבר לאו ואת אחיו הגדול נפתלי לביא. דב עלה לארץ בגפו, לאחר שכל משפחתו הושמדה בידי הנאצים, התגייס להגנה, לחם ונפל בשבי הירדני, דב מסמל יותר מכל את יצר ההישרדות ואת הכמיהה לחיים- חיים מלאי משמעות ועשייה. הוא הקדיש את חייו למען שימור זיכרון השואה וחינוך הדורות הבאים. במהלך השנים הוא שיתף אלפי תלמידים בסיפורו, ליווה משלחות לפולין ונאם בכנסת. דב לנדאו הוא אחד מבין הניצולים הבודדים אשר הצטרפו למשלחת מטעם "קרן אושוויץ-בירקנאו" לרגל ציון 75 שנה לשחרור מחנה הריכוז וההשמדה.

במסגרת הלמידה מרחוק בזום בשיעורי המוזיקה נחשפו התלמידים לסיפורו המרגש, **צפו בסרטון** בו הוא מספר את ספור חייו **והאזינו לשיר**- אותו כתבו והלחינו בני משפחתו. בעקבות המפגש הווירטואלי עם סיפורו האישי של דב כתבו לו התלמידים ברכות, מכתבים והכינו מצגות, הכל הועבר לדב שקיבל בהתרגשות רבה את המחוות מהתלמידים אשר להם, ללא ספק, היה זה מפגש משמעותי שהותיר חותם עמוק.

כשהמוזיקה פוגשת במדע - "צלילי הפיסיקה"

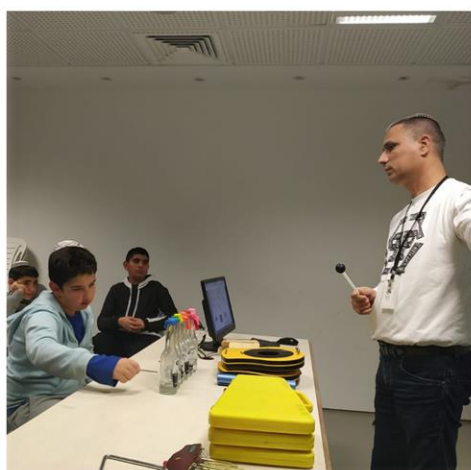
I like to think of music as an emotional science. *George Gershwin*

"אמור לי ואשכח, אמר אותי ואזכור, שיתן אותי ואלמד" (קונפוציוס)

אחת מאבני הבוחן של מערב החינוך היא יכולתה ונכונותה לתת מענה חינוכי לימודי הולם לתלמידים מגוונים וביניהם תלמידים המתקשים להסתגל מבחינה לימודית או חברתית לנורמות המקובלות במסגרת החינוך הרגיל. במחוז דרום פיתחו ד"ר טלי סבג, מנהלת המרכז הטכנולוגי המדע של פארק קרסו למדע בבאר שבע, וד"ר מיכל ינקו, המפקחת על המוזיקה במחוז תכנית שתפיסתה העיקרית התייחסות לתלמיד בפרט, היכרות עם נקודות החוזק והחולשה והתאמת שיטת הוראה לצרכים.

התכנית החדשה התקיימה כפילוט בשלושה בתי ספר יסודיים בבאר שבע, בעיקרה התכנית מבקשת לעשות את לימודי המדעים מהנים ונגישים ליותר תלמידים. הלמידה חווייתית מבוססת פרויקטים, שמשלבת רכישת ידע חשוב לצד מיומנויות המאה ה-21, דרך תהליך מתמשך ומובנה, שסובב סביב שאלה אותנטית, ומסתיים בעיצוב תוצר המבטא תהליך לימודי. בתכנית זו התלמידים יחקרו נושאים שונים קשורים להיבטים מדעים ופיזיקליים של קול ומוזיקה תוך ניצול

המשאבים של הפארק הן מבחינת המקום והתערוכות המוצגות בו והן מבחינת הידע של צוות המורים. התכנית כוללת חשיפה לנושא מוזיקה ומדע. במהלך התכנית התלמידים יתנסו ויחקרו עקרונות מדעיים בכלל ועקרונות פיזיקאליים של קול ומוזיקה בפרט. התכנית מאפשרת לתלמידים, שרואים במוזיקה תחום עניין מרכזי, לרכוש כלים נוספים להבנת הצלילים והיסודות של הרמוניה, ממחישה את הקשר בין הצלילים ובין מאפיינים פיזיקאליים שלהם. מאחר ותחומי הלימוד וההתמחות במוזיקה הם רבים מאוד ודורשים פיתוח של מיומנויות מסוימות, הוראת הנושאים הפיזיקליים הרלוונטיים תהיה באחריות מורי הפארק (המורים למדעים והמורה למוזיקה).

בין עקרונות התכנית מצאנו כי פיתוח גישה חיובית למקצועות המדעים והטכנולוגיים מתוך חוויה והנאה, הוא עקרון חשוב ומבוסס על למידה של עקרונות פיזיקליים ומתמטיים שעליהם מבוססת המוזיקה. בנוסף, חקר המרכיבים הפיזיקליים של הצלילים ומבנה כלי הנגינה תוך חקירת הקשר וההשפעה של המוזיקה על הרגש וביטוי המדעי. לאור הצלחת הפיילוט פותחה תכנית נוספת: "עוגב חלילים מדע בצלילים" תכנית זו תופעל בשנת הלימודים תשפ"א ומיועדת לכיתות ה-ו ולחטיבות הביניים.

[למידע נוסף היכנסו לקישור](#)

"לחוות את הצלילים" עם הסינפוניטה הישראלית באר שבע

פרויקט חינוכי-מוזיקלי חדש: "לחוות את הצלילים" יצא לדרך השנה בהובלת הסינפוניטה הישראלית ב"ש ובשיתוף פעולה עם הפיקוח על המוזיקה במחוז דרום ואגף המוזיקה של "המכון לאינטגרציה" באוניברסיטת בר אילן בראשות ד"ר אווה ברנד. התוכנית בוצעה בשכבות ג' בכל בתי הספר היסודיים בבאר-שבע ובמועצה אזורית אשכול. בבסיס התוכנית הוצבה יצירתו המפורסמת של מוסורגסקי- תמונות בתערוכה.

כהכנה לפרויקט עברו המורות למוסיקה שני מפגשי הדרכה דרך הפיקוח על המוזיקה בהדרכת מדור המוזיקה של המכון בבר אילן.

חומרי ההדרכה שימשו את המורות בהכנת התלמידים על היצירה-החומרים המוזיקליים, המלחין והצייר. בהמשך הגיעו הרכבי שלישיות נגני הסינפוניטה הישראלית ב"ש לקונצרט כיתתי מוסבר עם קטעים מהיצירה.

עם סיום הפרויקט היה מתוכנן קונצרט תזמורתי מונחה של התזמורת עם שחקנית-זמרת של תמונות בתערוכה באולם הקונסרבטוריון. בשל משבר הקורונה הקונצרט הוקלט וישודר לתלמידים לכיתות בשיעור המוזיקה.

"מחר יגיע בחצות"

הקשר הרב-דורי בביה"ס "אוהל מאיר" בקרית עקרון

תלמידי מקהלת ביה"ס "אוהל מאיר" שבקרית-עקרון השתתפו בתכנית הקשר הרב דורי שמהווה את פרויקט הדגל בביה"ס, במסגרת התכנית נפגשו התלמידים עם אוכלוסיות מבוגרים ואף קיימו עימם מפגשי שירה משותפת, עד שהגיעה הקורונה... בסוף השנה הופק קליפ מרגש עם השיר "מחר יגיע בחצות" של המשורר אהוד מנור והמלחינה קרן פלס. הפרויקט קיבל משמעות עמוקה בתקופת משבר הקורונה והריחוק החברתי מהאוכלוסיה המבוגרת. תוכן השיר והלחן הנוגע ממחישים היטב את התחושות והתקוות שבלב לעתיד טוב יותר ולתקווה להיפגש שוב...

"גילינו את סוד הקשר,

בדרך הרגש נבחר.

אנחנו עומדים על הגשר

שבין האתמול למחר".

תודה לרוזי יניב מנצחת המקהלה ומיכל זאבי יוזמת ומובילת פרויקט "הקשר הרב דורי".

להאזנה לביצוע המרגש לחצו על התמונה

בית ספר מנגן

"עושים חינוך גם כשאנחנו"

שילוב ערכים חינוכיים ואוניברסאליים במסגרת שיעורי הנגינה הקבוצתיים בבתי הספר המנגנים.

נושא זה הוצג בפורום האחרון של מנהלי קונסרבטוריונים ורכזי בתי ספר מנגנים על ידי המרצה והמחנכת המוזיקלית **תמי אורדו**, נציגת החוג למוזיקה ממכללת גבעת וושינגטון.

ההרצאה התמקדה במשקל הרב שיש לתת להקניית ערכים חוץ מוזיקליים במסגרת שיעור הנגינה הקבוצתי בבתי הספר. לשיעור הנגינה במסגרת החינוך הפורמאלי מטרות רבות ומגוונות - מחד חשיפה רחבה להיבטים מוזיקליים כגון מיומנויות נגינה ואוריינות מוזיקלית, היכרות עם כלי הנגינה, עולם מושגים מוזיקלי, הכרת כלי התזמורת באמצעות ביצוע וחשיפת הנגינה למספר ילדים ומשפחות רב. מאידך, יש לתת משקל רב להיבטים עם הקשר חברתי ופיתוח מיומנויות חברתיות (Benon in Trehub, 2003; Morisson, 2001; Hallam, 2015) הנותנות **ביטוי לערכים** כמו כבוד הדדי, שיתוף פעולה, הכלה, סבלנות וסובלנות, קבלת האחר, חברות ואמפתיה.

כיצד אם כך משלבים ערכים בתוך שיעור הנגינה? השיח עם המנהלים והרכזים כלל היבטים של ניהול כיתה, משמעת והרגלי עבודה כמרכיב קריטי בכל הדיסציפלינות בכלל ובשיעור הנגינה הקבוצתי בפרט, למידה פרוגרסיבית, השמה דגש על גילוי, פיתוח סקרנות ופיתוח

לומד אקטיבי ובעל חשיבה יצירתית. למידה זו משלבת משחקים חברתיים-קבוצתיים להעשרת השיעור וללמידה משמעותית. היבט נוסף שעלה הוא שיעור נגינה שנושאו המרכזי הוא "ערכים". תמי הציעה שמורי הנגינה יתחברו לערך החודש בטקס הבית ספרי, לנושא השנתי של משרד החינוך, לערכים המוצגים בתוכניות לימודים מובנות וקיימות כדוגמת "שיר של יום" ולערכים נוספים כראות עיניהם. הומלץ שינתן לכך ביטוי גם באמצעות תכלול עם הקשרים בית ספריים וקהילתיים רחבים יותר ולא רק במסגרת זמן השיעור עצמו. דוגמא מצוינת לכך היא הופעות בטקסי בית ספר, הופעות משולבות עם מקהלת בית ספר, הופעות תזמורת בית הספר בכנסים ואף הופעות בקהילה כדוגמת אוכלוסיית מוסדות לדיור מוגן, מאושפזים במחלקות בתי חולים וכדומה. הופעות אלו תורמות הן להתפתחותם הרגשית של הילדים המנגנים והן ליצירת גאווה יחידה.

עוד הודגש כי יש חשיבות רבה לחיזוקים חיוביים ממוקדים בפיתוח מוטיבציה בקרב הנגנים הצעירים, חיזוקים המתייחסים לתהליך ולמאמץ ולא רק לתוצאה (על אף ולמרות העובדה שהרכבי הביצוע הבית ספריים נדרשים גם לנראות ונשמעות באירועים וטקסים). המסקנה שעלתה בדיון שנוצר היא שבשיעור הנגינה הקבוצתי יש ערך מוסף התורם מוזיקלית, קוגניטיבית וערכית ללומד עצמו ואף משפר את האקלים התרבותי בקרב כלל תלמידי בית הספר. הצלחה חינוכית כזו בבית הספר משליכה גם על ההצלחה של הקונסרבטוריון שמפעיל תוכנית נגינה בית ספרית: תלמיד מרוצה אשר מצא את קולו האישי וניתן ביטוי ליכולותיו ולרגשותיו במהלך שיעור הנגינה הוא תלמיד אשר גם יהיה מעוניין להמשיך בלימודי נגינה פרטניים בקונסרבטוריון וכך כל הצדדים יוצאים נשכרים.

לבסוף, הוצגו בפני משתתפי הפורום דגמי הוראה לשיעורי נגינה קבוצתיים ואשר נכתבו במיוחד ברוח הנושא על ידי חברי סגל החוג למוזיקה במכללת גבעת וושינגטון ואף סטודנטים. לחצו על הקישורים הבאים וצפו בדגמי ההוראה.

[דגמי הוראה לכינור צ'לו וקונטרבס](#)

השתלמות בהנחיית של תמי אורדו למורי המודל היישובי בקונסרבטוריון חדרה

הקונסרבטוריון העירוני חדרה בפיקוח משרד החינוך יזם שני מפגשי השתלמות למורים לנגינה המלמדים בו, עם גב' תמי אורדו, מרצה ומורה בכירה לכינור המתמחה בהוראת כלי קשת בקבוצה ומחלוצי העוסקים בתחום בישראל. המפגש הראשון נועד למורים המלמדים במודל היישובי - פרויקט בית ספר מגן ומפגש נוסף לכלל המורים המלמדים בקונסרבטוריון העירוני. המפגש הראשון התקיים, קצת לפני פרוץ הקורונה, במפגש הוצגו כלים לניהול כיתה וקבוצה מנגנת בסימן "עושים חינוך גם כשמנגנים", דגשים חשובים ללימוד נגינה בקבוצה ורעיונות לשלל עזרי הוראה ולדרכי למידה משמעותית, מגוונת, מעניינת ועילה יותר.

כלל המורים, (גם כאלה אשר לא מנגנים בכלי קשת) קיבלו כינור ועל ידי כך עברו תהליך, בדומה לתלמידים במודל היישובי, אשר מקבלים את כלי הנגינה שלהם לראשונה ועוברים את תהליך המידה בליווי המורה. המורים יצאו עם תובנות חדשות וראיה מעט שונה על המתרחש בכיתה, חלקם אף הצליחו ליישם את התכנים הנלמדים בקבוצות התלמידים, אותם הם מלמדים. את המפגש השני נערוך בסמוך לפתיחת שנת הלימוד כחלק ממפגשי הערכות לשנה החדשה.

"אל בורות המים" - פרויקט למידה מרחוק בביה"ס מנגן ממ"ד האלה

בתקופת משבר הקורונה, לקראת חג השבועות, הופק קליפ של התלמידים המנגנים בביה"ס במסגרת תכנית בתי הספר המנגנים במ.א מטה יהודה. ככל ילד ניגן מביתו, זמרי מקהלת ביה"ס גם הם שרו מביתם, הקליפ הופק בשיתוף קונסרבטוריון יד חריף.

עיבוד וניצוח - **אוהד טאוב**, רכז בתי ספר המנגנים במ.א. מטה יהודה, מנצחת מקהלה - **דסי מורגנשטרן**, עריכת וידאו - **דודי רבקין**, מנהל קונסרבטוריון "יד חריף" - **עומרי מונטה**.

לצפייה בקליפ לחצו על התמונה

תזמורת עירונית ייחודית בעיר חדרה - מחוז חיפה

ייחודו של המודל היישובי בחדרה הוא הפריסה שלו בכל קבוצות האוכלוסייה בעיר. המודל מתקיים בחינוך הממלכתי, בחינוך הממלכתי דתי ובחינוך הדמוקרטי ומתחיל בשכבה ד'.

הקונסרבטוריון העירוני חדרה הקים במחצית השנייה של השנה תזמורת עירונית ייחודית המורכבת מתלמידים מצטיינים מכיתות ד' מכל בתי הספר בעיר. לאחר שהתפרסמה הודעה המבשרת על הקמת תזמורת עירונית, תלמידים רבים החליטו לנסות את מזלם ולהגיע למבחני קבלה. להפתעת מנהל הקונסרבטוריון והרכז, רבים עמדו במבחני הסף לאחר שהתאמנו, שיפרו הישגיהם והגיעו נרגשים ומלאי מוטיבציה לבחינות.

התזמורת הייצוגית היום כוללת תלמידים המנגנים בכלי נשיפה וכלי נקישא. הפעילות מתקיימת בקונסרבטוריון בשעות אחר הצהריים וזאת בנוסף ללימודי הנגינה בבית הספר בשעות הבוקר.

צליל בגליל- שרים מנגנים בגליל

בבתי הספר בגליל העליון ובגולן מתקיימת פעילות מוזיקלית חינוכית עשירה בהובלה והדרכה של הפיקוח על המוזיקה- משרד החינוך, תחום המוזיקה בתכנית קרב ומרכז קלור למוזיקה ומחול שבגליל העליון. השנה, חברו בשיתוף פעולה כל הגופים השונים ובנו "פיילוט"- קונצרט מונחה בפני תלמידי שנה שנייה של בתי הספר המנגנים, בביצוע של כ-150 תלמידים מתקדמים המנגנים בהרכבי בתי-הספר ברמות ביצוע שונות ובכלים מגוונים: כלי נשיפה מתכת, חליליות/מנדולינות, כלי קשת ופריטה, מקהלות ועוד.

מטרתה של היוזמה:

1. מתן אפשרות לבמה משותפת להרכבים מובילים מבתי הספר של צפון המחוז.
2. העשרת החינוך המוזיקלי. הקונצרט הינו קונצרט מונחה לתלמידי שנה שנייה של תכנית "בי"ס מנגן"/ "המודל היישובי" לאחר שעברו תהליך הכנה ולמדו את היצירות המבוצעות.
3. שיפור מיומנויות ההקשבה ותרבות ההתנהגות באולם הקונצרטים.

4. עידוד למציאות . במסגרת הקונצרט ישתתפו גם תלמידי קונסרבטוריון מתקדמים הלומדים באופן פרטני במטרה לעורר השראה לקהל התלמידים ולחשוף אותם לאיכות וחוויה של נגינה מתקדמת בכלים פחות מוכרים ולעודד את המתאימים להמשיך במסלול נגינה מקצועי.

5. מפגש חברתי לימודי חוויתי באמצעות סדנה משותפת והופעת התלמידים.
לצערנו, כמו אירועים רבים אחרים גם הקונצרט הזה לא התקיים עקב הקורונה.

לחצו [לטעימה מהנה לאחד מקטעי הנגינה](#) שהכינו התלמידים

קונסרבטוריונים

"אור גדול"

הקונסרבטוריון העירוני פתח תקווה מארח את אמיר דדון ואת רוני דלומי

קהל רב גדש את היכל התרבות ובא לחגוג עם הקונסרבטוריון העירוני פתח תקווה את חגיגות ה 70 להיווסדו. באירוע מיוחד בו התארחו האמנים אמיר דדון ורוני דלומי, בוצעו שיריהם של השניים בליווי 130 זמרים ונגנים תלמידי הקונסרבטוריון. על הקונצרט המרשים ניצחו מיכאל דלמן ושלומית מדר מנהלת הקונסרבטוריון. תזמורת הנוער הייצוגית של הקונסרבטוריון ולצידה המקהלה הייצוגית "קנטבילה" הוכיחו יכולות מרשימות עם ביצועים מיוחדים לכל אורך הערב לעיבודים אשר נכתבו ביד אמן על ידי רועי פרידמן. הפליאו ברגישותם שני הזמרים עם ביצוע מרגש בדואט לשירו של דדון- בין קודש לחול. שלומית מדר- מנהלת הקונסרבטוריון ברכה על שיתוף הפעולה הפורה ורב ההשראה עם שני האמנים והסבירה את החשיבות בחשיפת התלמידים לעשייה מוזיקלית מקצועית עם הפנים לקהילה. הקהל הרב הגיב בתשואות רמות לשירים הנפלאים ביניהם: "בשלום" מתוך המחזמר "עלובי החיים", "לבחור נכון" ו"אור גדול"..

הקונסרבטוריון מקיים מזה 16 שנה מופעים רבי משתתפים בהם מתארחים יוצרים ואמנים מובילים לצידם של תזמורת הנוער הייצוגית והמקהלה הייצוגית "קנטבילה". השנה, לרגל חגיגות ה 70 לקונסרבטוריון, התקיימו 3 אירועים מרכזיים בהשתתפות אמנים רבים וקהל אוהד וחם.

כינוסי צוותים, תזמורות ומקהלות - קונסרבטוריונים תש"ף

לצפייה בכינוסים לחצו על התמונה

תכנית שח"ר

"כל מה שלא צריך הוא מקור אחד שיאמין בו." (הרב שלמה קרליבך)

תכנית המוזיקה בשיתוף אגף שח"ר היא פרי יוזמה משותפת של אגף לילדים ונוער בסיכון עם הפיקוח על המוזיקה במשרד החינוך. שיתוף הפעולה בין האגפים מזמן התבוננות על הילד מהיבטים שונים ולא רק מההיבט המוזיקלי. למוזיקה יש את היכולת לחבר את הילדים לקהילה ולחברה.

התכנית מאפשרת "רגע אחד" שבו הילד במרכז במהלך השבוע הקשה שלו, רגע של שקט והקשבה רק לו. מי אם לא אנחנו, אנשי חינוך מוזיקלי מבינים את כוחה של המוזיקה, הכוח התרפויטי שיש בה מעבר לצלילים עצמם? היכולת של המוזיקה לשנות את מסלול ומציאות חייהם של הילדים.

זו השנה הרביעית של התכנית ומשתתפים בה כ-80 ילדים מכיתות ד' ועד ט' מכל רחבי הארץ. רוב הילדים הם בשנה השנייה או שלישית בתכנית. כל ילד בתוכנית משתלב כתלמיד מן המניין בקונסרבטוריון: מקבלים כלי תזמורתי מהקונסרבטוריון, משתתפים בהרכבים ו/או תזמורות בקונסרבטוריונים, וחלקם משתתפים בשיעורי תיאוריה. הילדים לומדים בסביבה תומכת ומפרגנת. האינטראקציה החיובית עם ילדים ובני נוער בגילם באמצעות המוזיקה מפתח אצלם תחושת המסוגלות, הביטחון והחשוב ביותר את תחושת השייכות.

אדלר אמר: "האדם הוא יצור חברתי, הנע בשדה החברתי לקראת מטרות, כשמטרת העל שלו היא תחושת השייכות". תחושת שייכות חזקה חשובה לאדם כפי שחשוב לו האוויר שהוא נושם. ללא אוויר לא יתקיים הגוף. ללא תחושת שייכות לא תתקיים הנפש. עלינו לשים את הדגש על תחושת השייכות, על מה שבאמת מאפשר לילד לחוש שייך, אהוד, רצוי, בכל מצב כפי שהוא.

להרבה ילדים בתוכנית, בניין הקונסרבטוריון יחד עם הצוות הופכים להיות כמו בית שני והילדים שמנגנים יחד איתם הופכים להיות כמשפחה מורחבת!

השנה בפעם הראשונה פתחנו כלי שמטרתו מקסום התהליך עבור כל ילדה וילד בתוכנית. כבר במעמד ההרשמה אנחנו מבקשים פרטים ודרכי קשר עם כל הצוות החינוכי שפוגש את הילד, במיוחד, של היועצת שאחראית על איתור הילדים לתוכנית.

בעתיד הקרוב ייצא שאלון אינטרנטי הפונה לא רק למורה לנגינה אלה גם לצוות החינוכי שפוגש את הילד במהלך היום. בין היתר נרצה לדעת האם מורגש שיפור במצב החברתי והלימודי של הילדים, ומה ניתן לעשות עוד כדי לשפר ולעזור.

מאת

דבי זית - רכזת תוכנית שח"ר

הפיקוח על החינוך המוזיקלי

"משהו חדש מתחיל אצלי עכשיו"

פרויקט שנתי של הקונסרבטוריון העירוני הרצליה:

תזמורת הנוער הייצוגית של הקונסרבטוריון העירוני הרצליה מארחת את האמן והיוצר **דני רובס** במופע משותף, בהשתתפות המקהלה הייצוגית 'לי-רון'

בחודש פברואר האחרון, רגע לפני שהקורונה סגרה את כולנו, נערך המופע השנתי המרכזי של הקונסרבטוריון העירוני בהרצליה שבו מארחת תזמורת הנוער הייצוגית של הקונסרבטוריון בניצוח של **מני מטלון** אמן מרכזי מתחום הזמר הישראלי למופע משותף ובהשתתפות המקהלה הייצוגית 'לי-רון' בניצוחה של **רונית שפירא**. השנה נבחר האמן והיוצר **דני רובס**, שכבש את התלמידים כבר מהחזרה המשותפת באישיותו ובייחודו כאמן ומוזיקאי.

אבל הפרויקט מתחיל עוד הרבה לפני מפגשי השיא עם האמן וכמובן המופע הגדול. מתחילת השנה החלה התזמורת לעבוד על העיבודים התזמורתיים המיוחדים והנפלאים שכתב המעבד והמנהל המוזיקלי של המופע – רועי פרידמן. כיאה למופע מקצועי גדול ומושקע שנמכר בכרטיסים לקהל הרחב, נדרשו התלמידים להגיע לרמת ביצוע מקצועית וגבוהה ביותר ועמדו במשימה בכבוד רב, בנוסף לכל התכניות והמשימות המוטלות עליהם בפעילות השוטפת של הקונסרבטוריון. גם המקהלה הייצוגית של הרצליה 'לי-רון', בניצוחה של רונית שפירא, החלו בחזרות ובשינון העיבודים המיוחדים שנכתבו למקהלה, לביצועים משותפים עם דני רובס והתזמורת וכמו תמיד, גם ביצוע א-קפלה ייחודי של המקהלה לכבוד האמן המרכזי.

וכדי להוסיף נדבך חדש לפרויקט, צרפנו לפרויקט ביוזמתה של מפקחת המוזיקה המחוזית, רינת גלעד, כ-70 זמרים וזמרות צעירים מ-4 מקהלות בתיה"ס היסודיים בהרצליה – גורדון (מנצח גלעד אחיטוב), הנדיב (מנצחת אלה גובר), ויצמן (מנצחת טל שטינברג) ולב טוב (מנצחת טל סדאי) לשיר הסיום שהיווה גם את סלוגן המופע: "משהו חדש מתחיל אצלי עכשיו".

כמו בפרויקטים הקודמים, מלאכת ההפקה הכוללת הופקדה בידיה האמונות של המפיקה דבורי שגיא. חשוב לציין שמשנה לשנה, הקונסרבטוריון צובר מוניטין רב בהפקות אלה, והשנה הדבר בא לידי ביטוי בביקוש הרב לכרטיסים למופע. האולם הגדול התמלא לחלוטין וכל הכרטיסים אזלו שבועיים לפני תאריך המופע! חשנו סיפוק רב מהחיבור הנפלא של כל בני הנוער והילדים מהתזמורת ומהמקהלות עם האמן ושיריו, והשגת אחת המטרות המרכזיות מפרויקט זה – חשיפת התלמידים ליוצרים המרכזיים בזמר הישראלי.

המופע התקיים בהיכל אמנויות הבמה בהרצליה ביום 18.2.2020 והתגובות היו נלהבות ביותר ומעל לכל המצופה. כל מי שנכח באולם, צעירים כמבוגרים כאחד, יצאו מגדרם מהמופע האיכותי והמיוחד, על השילובים בין התזמורת ומקהלת לירון עם דני רובס - אמן ייחודי ואישיות כובשת! וכמובן ה Grand Finale עם כל מקהלות בתיה"ס על הבמה שסחט תשואות נלהבות של כל הקהל הרב. למרות שזוהי כבר שנה שלישית במסורת הפקות הקונסרבטוריון עם אמן מרכזי, חשנו אחרי המופע שאכן "משהו חדש מתחיל אצלי(נו) עכשיו"...

מאת: יהודה גרינבוים, מנהל הקונסרבטוריון העירוני.

מגמות המוזיקה

יום מגמות בסימן 250 שנה להולדת בטהובן

בסוף פברואר התקיים בהיכל התרבות בתל אביב המפגש הארצי לתלמידי מגמות מוזיקה, ביוזמת ובהפקת תכנית "מפתח" ובשיתוף הפיקוח על המוזיקה. למפגש הגיעו 1,200 תלמידים מ-34 מגמות, מכפר ורדים בצפון ועד שער הנגב בדרום.

המפגש נפתח בקונצרט התזמורת הפילהרמונית "בטהובן 250" בניצוחו של ערן ראמי ובהנחיית עומר פרנקל. בקונצרט ניגנו שני סולנים צעירים, הפסנתרנים יהלי זקן וליאור ליפשיץ. לאחר הקונצרט התקיימו מפגשים וסדנאות בנושאים מוזיקליים מגוונים, כולל אילתור, הלחנה ורדיו, עם ד"ר רונן שפירא, דורי פרנס ויפתח מזרחי, אסף רוט וגרשון וייסרפירר ונועה ארגוב. ד"ר אביה קופלמן הנחתה דיון אודות יצירות שהלחינו 5 תלמידי מגמות בעקבות בטהובן. היצירות בוצעו ע"י רביעיית קשתנים מהפילהרמונית: שרון כהן ואסף מעוז - כינורות, יוני גרטנר - ויולה, יפעת ולטמן - צ'לו. היום נחתם בהופעה סוחפת של הפסנתרן, הזמר והיוצר שלומי שבן ושירה משותפת שלו עם התלמידים ובהרצאה מרתקת של פרופ' עדי כהן, פרופ' למוזיקה בברקלי, על כתיבת מוזיקה לסרטים ופרסומות.

כנס הרכבי מגמות מוזיקה- תש"ף

מפגשים עם אומנים ישראלים

כנסי ההרכבים של מגמות המוזיקה בתיכונים מתקיימים זו השנה הרביעית. עד כה השתתפו השנה כ-300 תלמידים וכ-15 מגמות מכל רחבי הארץ, מתפן בצפון ועד אשכול בדרום.

השנה התחדשו פניהם של הכנסים בעקבות שיתוף פעולה בין צוות הפיקוח על המוזיקה לבין אקו"ם. מטרת הצוות המשותף הייתה ליצוק תוכן משמעותי ולהעשיר את כנסי המגמות כך שיכללו בנוסף למפגש וההיכרות המוזיקליים והחברתיים בין תלמידים ממגמות שונות, גם מפגשים עם אומנים ישראלים מן השורה הראשונה כמו כן, בעקבות שיתוף הפעולה עם אקו"ם זכו הכנסים המחודשים לאכסניה ב"בית היוצר" – מועדון ההופעות של אקו"ם שנמצא בנמל ת"א, עם סאונד ותאורה מקצועיים. בכל אחד מהכנסים התארח אמן ישראלי בולט אשר האזין למוזיקאים הצעירים המבצעים משיריו. לאחר הופעות ההרכבים עברו הנגנים והזמרים כיתת אמן בהנחייתו הכנסים שכבר נערכו השנה הם בתחומי פופ-רוק, הרכבים קוליים, וג'אז, בהשתתפות האמנים עברי לידר, ריקי גל ויוני רכטר.

מנכ"ל אקו"ם, יוריק בן דוד, ביקר בחלק מן הכנסים, סיפר על הארגון, ואף בירך את התלמידים. תגובות התלמידים והרכזים עד כה נלהבות. התלמידים מתרגשים מההזדמנות להופיע במועדון מקצועי, מול האמנים אותם הם אוהבים - לפגוש אותם מקרוב, לקבל מענה לשאלות שמסקרנות אותם, ולפעמים גם לומר מילה אישית. אם המצב יאפשר זאת, יתקיימו השנה עוד שני כנסים מתוכננים בהשתתפות קובי אוז (להרכבי רוק-פופ) ומיכאל וולפה (להרכבים קלאסיים). בעקבות ההצלחה המרובה אנחנו מתכננים להמשיך בפורמט החדש גם בשנה"ל תשפ"א ומזמינים את כל הרכזים להירשם ולהשתתף.

סיור בגרמניה לתלמידי מגמת המוזיקה "תלמה ילין"

לכבוד אירועי יום הזיכרון הבינלאומי לשואה, שעמד השנה בסימן 75 שנה לשחרור אושוויץ, הוזמנו התזמורת הסימפונית של התיכון על שם תלמה ילין, בניהולו המוזיקלי ובניצוחו של **גיא פדר** והמקהלה בניהולו המוזיקלי ובניצוחו של **ישי שטקלר** המהווים בעצם את כל תלמידי המגמה הקלאסית בבית הספר שבראשה עומד **משה אהרונוב**, לסדרת קונצרטים ומפגשים בברלין ובוולפסבורג – גרמניה. למשלחת יצאו 103 תלמידי המגמה הקלאסית ועוד 10 מלווים, מורים ואנשי צוות. לסיור הצטרף גם המלחין והסולן **ראובן סרוסי** שיצירתו "Ea Judios" היוותה את גולת הכותרת של קונצרט המקהלה.

יום זיכרון הזה, המתקיים כבר כ-15 שנה ברחבי העולם ובמיוחד באירופה, התקיים השנה על רקע אירועי אנטישמיות הולכים ומתרבים, שהחמור ביותר שבה היה בעיר הלה שבגרמניה. בתמיכתם של חברי פרלמנט גרמניים, ארגונים ציבוריים ואנשי תקשורת מקומיים הצליח **דני דונר**, שהוא אבא לתלמידה במגמה (הפעיל במספר רב של פרויקטים ציבוריים גרמניים-ישראליים בכל רחבי גרמניה) לארגן שני קונצרטים רבי משמעות.

הראשון, ביות הזיכרון עצמו, בכנסיית הזיכרון בברלין. זהו האירוע המרכזי בברלין המציין את יום הזיכרון החשוב הזה, באולם הכנסייה החצי-הרוסה, שנשארה כעדות אילמת ונצחית לזוועות "התקופה ההיא". האירוע בכנסייה, בפני קהל של מאות רבות של מוזמנים, תושבי ברלין, אנשי הקהילה היהודית, נציגי שגרירויות ודיפלומטים, הבישופ הראשי והרב הראשי של ברלין היה מרגש ועוצמתי. ממש חווית חיים. נגינתם ושירתם המקצועית, המלוטשת החודרת ללב של התלמידים הרשימה ולא השאירה אף עין יבשה באולם. הקונצרט צולם ושודר בתחנת הרדיו והטלוויזיה של ברלין RBB. זו הייתה הפעם הראשונה בהיסטוריה, מאז מלחמת העולם השנייה, שתזמורת מקצועית של צעירים ישראליים, מנגנת במרכז ברלין באירוע מסוג כזה.

ביום שלמחרת, נסעו התזמורת והמקהלה לקונצרט זיכרון נוסף בעיר וולפסבורג שקיימה באותו היום כנס רב משתתפים מכל גרמניה בנושא מניעת אנטישמיות, גזענות ושנאת זרים. התזמורת והמקהלה היו אורחי קונצרט "פולקסוואגן" שתמך כלכלית בסיור כולו. הקונצרט התקיים באולם שבמרכז הקונגרסים המקומי בנוכחות קהל של יותר מאלף איש. ההתרגשות הייתה גדולה במיוחד בעיר שאיננה עיר אירופאית עתיקה, אלא הוקמה בתקופת הנאצים במיוחד כדי "לשרת" את מפעלי הרכב המקומיים ("פולקסוואגן"). גם קונצרט זה זכה להצלחה ושבחים רבים בעיתונות ובתקשורת המקומיים.

למחרת, התארחו התמידים בחזרה של התזמורת הפילהרמונית של ברלין ואחרי הצהריים נפגשו עם אחת הפוליטיקאיות החזקות והמשפיעות ביותר היום בגרמניה, סווסאן שיבלי, מזכירת המדינה, פוליטיקאית ממוצא פלסטינאי הפעילה מאד בכל הקשור למניעת אנטישמיות, שנאת זרים ו"איסלמופוביה". המפגש היה מרתק ומרגש (הדדית) בצורה בלתי רגילה, מעורר מחשבות, תקווה ותובנות.

התלמידים ייצגו את בית הספר ואת מדינת ישראל בכבוד ולקחו חלק פעיל באירועים ומפגשים בעלי חשיבות היסטורית. ההכנות לנסיעה לוו בתחושת שליחות ואחריות לאומית ומקצועית. רמת הקונצרטים הייתה כה גבוהה שלא הייתה מביישת גופי ביצוע מקצועיים מהמעלה הראשונה. זו הייתה תגובת הקהל הרב שפקד את הקונצרטים וזה גם מה שנאמר ונכתב באמצעי התקשורת השונים. כבוד גדול לבית הספר תלמה ילון, לעושים במלאכה וכמובן למדינת ישראל.

הפינה הדיגיטלית

Loom - תכנת צילום מסך חינוכית ליצירת סרטוני הדרכה

לאור הצורך בלמידה מרחוק שכל הנראה תלווה אותנו גם בעתיד הקרוב, הקלטת סרטונים לתלמידים היא עניין רלוונטי ושימושי. הכלי הבא הוא תוכנת Loom המאפשרת הקלטת סרטונים ממסך המחשב ממש בקלות, הורדתם כקובץ או שיתוף עם קישור. הרחבת הכרום Loom היא פלטפורמה מבוססת ענן ללכידת וידאו ישירות מהדפדפן של מצלמת המחשב בשילוב הקלטות מסך ובליוי קריינות. אורך הקלטות לוח הן עשר דקות. את ההקלטה ניתן לייצא כקובץ mp4 ולהוריד למחשב, לשתף כקישור וידאו לאתר של Loom, לשתף ברשתות החברתיות או להטמיע ישירות בתוך המייל. ההרחבה זמינה להורדה בכל גרסאות הדפדפנים במערכות ההפעלה של Mac ו windows. בשל העובדה שמדובר בכלי מבוסס ענן, שטח האחסון לסרטונים הוא בלתי מוגבל.

[סרטון הסבר לעבודה עם Loom](#)

חדש על המדף

חומרים מקוונים

[אתר חדש ליצירת מוזיקה באמצעות מחשב](#) - ד"ר אילון אבירם

בעשורים האחרונים, הודות לשימוש במחשב, נעשית ההלחנה לנגישה וזמינה יותר לתלמידים צעירים. מספרן של תכניות להלחנה ממוחשבת בבתי הספר גדל במהירות וכיום אלפי מורים ברחבי העולם מלמדים תחום זה. שיעורי ההלחנה ממוחשבת מתקיימים כסדנה שבה התלמיד מלחין באופן עצמאי בעמדת מחשב אישית, תוך שהוא מאזין ליצירתו וממשיך לפתח אותה לאורך זמן. בשיעורים אלה, תלמידים מרקע מוזיקלי שונה פועלים בכיתה כשווים, ומתאפשר לכל תלמיד ללמוד, להצליח ולהתפתח. האתר נועד לסייע למורים ותלמידים המעוניינים לפעול בתחום ההלחנה הממוחשבת ומכיל חומרי הדרכה, דוגמאות ליצירות תלמידים, מאמרים, קישורים ועוד.

[מאמר בנושא למידה היברידית](#) - תמונת מצב 2020 מאת עמי סלנט

88

אתר החינוך המוזיקלי של בלאל בדארנה בשפה הערבית
יצירות של מורים למוזיקה במגזר הבדואי בתקופת הקורונה

ספרים

 רוק מסביב לשעון מאת נועם רפפורט - הספר מציג את האירועים המשמעותיים שהתרחשו בעולם הרוק העולמי בשנות ה-60 וה-70, יום אחר יום. 365 יום בשנה.

 העיקר זה הקלאסיקה מאת יעל צ'רני - מדוע אותה יצירה נשמעת אחרת לגמרי בביצועים שונים? מה בעצם עושה מנצח, ומדוע יש כה מעט מנצחות? כיצד משפיעות הכלכלה, הפוליטיקה והסוציולוגיה על עולם המוזיקה? והאם במוזיקה קלאסית יכול להיות הומור?
הינכם מוזמנים לבקר במסתרי המוזיקה המרתקים, ולקחת חלק במשולש האינטימי שיוצרים נושאי כליה – המלחין, המבצע והמאזין. הספר מציע לאנשי מקצוע ולקהל הרחב סקירה מקורית ועדכנית של פנים שונות בעולם המוזיקה בשלושת מוקדיה: היצירה, ביצועה, ומאחורי הקלעים שלה, שבמסגרתם נחשפים אינטרסים מורכבים ואינטראקציות אנושיות המשפיעים על המוזיקה.

הפקה והוצאת האלון: צוות הפיקוח על החינוך המוזיקלי

כתובה ועריכה: ענבל קראף Inbalk88@gmail.com